

1 Korin

Nga Girigiringa Eteeta ala Pol

Fana Siosi Lo'oo 'i Korin

Alata la Pol ngaia 'e leka na oruna lelekanga aana, ngaia ka giria tani girigiringa ngaa'i fana siosi lo'oo 'i Korin. (Nga girigiringa eteeta goru 'ame to'o ai tala'ina.) Burina nga ta'a 'i Korin gila idumia nga girigiringa laka'u, gila ka to'o na tani kwaiorisinga fala Pol. Oru wane gila leka mai fana kwatea girigiringa laka'u te'ala Pol. Ma gila ka kwairii la'u mola 'ania tani 'ola ne'e ria ba'ita 'i Korin.

La Pol ka giria girigiringa la'u fana ta'a gila tagoto'o 'i Korin. Ma nga girigiringa lo'oori goru fa'alata 'ania '1 Korin.' 'Ubulana gule'e buka 1-6, la Pol ka giri suria 'ola 'e ria ne'e lau laloaga ta'a na gila tagoto'o 'i Korin na ngaia 'e longoa suria. 'Ubulana gule'e buka 7-16, ngaia 'e lamadu'aa nga kwaiorisinga lo'oo na ta'a 'i Korin gila kwaiorisi mai 'ubulana girigiringa aaga.

Ni 'ola taringa'i 'ubulana buka lo'oo:

Malangadalana 'ubulana siosi (1:1—4:21)

Agemaninga (5:1-13)

Orisu'usu'unga (6:1-8)

Kwaisiriinga 'e ria (6:9-20)

La Pol 'e lamadu'aa nga kwaiorisinga aaga suria fuageninga (7:1-40)

La Pol 'e lamadu'aa nga kwaiorisinga aaga suria nunu'i 'ola (8:1—11:1)

La Pol 'e lamadu'aa nga kwaiorisinga aaga suria fo'anga (11:2—14:40)

La Pol 'e lamadu'aa nga kwaiorisinga aaga suria
tata'enga 'ania labe'e wane fooru (15:1-58)
Baole'anga ala Pol (16:1-24)

¹ Nga girigiringa lo'oo ngaia 'e leka mai fa'asia 'inau, la Pol, fe'enia nga wane ni futanga adauru la Sosetenes. God ngaia 'e firi nau suria nga kwaisiriinga aana fana 'inau Wane ni Kwairiinga ala Jisas Kraes.

² Mee'e mele giri kau famooru ta'a na'a moru tagoto'o ala Jisas, ma moru nanai 'ubulana nga fanua 'i Korin. God ngaia 'e firi 'amoru, ma ka fa'aabu amooru fana 'amooru nga ta'a aana, tofuna nga ladonga amooru fe'enia la Jisas Kraes. God ka firia amooru fe'enia nga ta'a na fanua lo'oo te'efou na'a gila fo'asia la Jisas Kraes, nga Alafa aaga, ma nga Alafa adauru la'u mola.

³ Nau ku fo'a fana God nga Mama'a adauru ma nga Alafa la Jisas Kraes 'ani kwatea kwailaeta'afinga ma aloalonga famooru.

La Pol 'e baole'a fana God

⁴ Nau ku baole'a fana God furifuri tofuna amooru, suria nga kwailaeta'afinga na ngaia 'e faate'enia famooru 'ania la Jisas Kraes. ⁵ God 'e kwatea no'o ni kwakwatenga le'a 'e aula no'o famooru, tofuna mooru lado fe'enia la Jisas Kraes. Ngai na'a moru su'a le'a na ni 'ola 'e aula no'o 'i suria God, ma moru fata le'a la'u mola 'i suria. ⁶ Ni kwakwatenga le'a lo'oo na ngaia 'e kwatea famooru, ngaia 'e faate'enia famooru na'a nga kwairiinga lo'oo meeru kwairii 'ania famooru suria la Kraes ngaia 'e 'inato'o. ⁷ Ma tofuna ngaia 'e 'ilo'oo, mooru moru to'o na kwakwatenga na

Anoe 'Ola Abu lo'oo te'efou fa'asia God, na alata lo'oo amoru mamania nga fe'e gani lo'oo nga Alafa adauru la Jisas Kraes 'ani ori la'u mai ai. ⁸ Ma ngaia te'e fa'ategela mooru leleka maka nigi na gani 'i'isi, ma te'e 'ato fana te'efuta wane 'ani daria ta 'ola 'e ria amooru na fe'e gani lo'oo ngaia 'ani ori mai ai. ⁹ Dauru goru tagoto'o na God te'e agea 'ilo'oo famooru, tofunu ngaia 'e firi 'adauru fana 'aguru lado fe'enia nga Wela aana, nga Alafa adauru la Jisas Kraes.

Nga kwaitataringa 'i laloana ta'a gila tagoto'o

¹⁰ Ta'a ni futanga agu, 'inau ku soe 'amooru 'ania nga tegelangaa ala Jisas Kraes nga Alafa adauru, 'amoru mamalo fa'asia kwaingenge'inga famooru kwairiu, fana kwaitataringa 'ani 'amoe 'i laloamooru. Ma ngaia 'e le'a fana nga manatangaa mooru ma nga kwaisiriinga amooru 'ani arua te'e 'ola momola. ¹¹ Nau ku iiria ni 'ola lo'oori, ta'a ni futanga agu, tofunu tani ta'a fa'asia fu'iru'uru'ua ani Kloe, gila kwairii te'agu na'a amoru moru to'o na orikwaisu'usu'unga 'i laloamooru kwairiu. ¹² Ma tani ta'a amooru gila iiria 'ilo'oo, "Nau ku leka suria la Pol." Ma tani wane ngaa'i ka iiria, "Nau ku leka suria la Apolos." Ma tani ta'a ngaa'i la'u ka iiria, "Nau ku leka suria la Pita." Ma tani ta'a ngaa'i la'u gila iiria, "Nau ku leka suria la Jisas Kraes." ¹³ Nga 'ola lo'oo 'e ria 'e ba'ita! Mooru dalo'ia la Jisas Kraes 'ania ogunga kwaitatari. Nau la Pol laka'u naku 'ame mae famooru na nga 'ai folo! Ma 'amooru moru 'ame naruabu 'ania latagu fana iiria amooru leka suri nau!

14 Nau ku baatafea God, tofuna nau ku 'ame naruabu na ta'a 'e aula amooru. Te'e la Krispus ma la Gaius na'a nau ku naruabu agaa'a. 15 Ngaia lo'oo, te'efuta wane 'e sia iiria ngaia 'e naruabu 'ania latagu maka leka suri nau. 16 (Inau ku naruabu la'u mola ala Stefanas fe'enia nga ta'a 'ubulana 'ifi aana, mai nau ku 'ame manata to'ona ni dai ngaa'i la'u na'a nau ku naruabu ana.) 17 Du'ana la Jisas Kraes 'ame alenau mai fana naruabunga na ta'a. Ngaia 'e alenau mola mai fana 'inau 'aku kwairii 'ania Kwairiinga Le'a lo'oo. Ma 'inau ku sia alafuu mola 'ania su'a'olanga na fanua lo'oo 'i wado, fa'asia tani ta'a ngaa'i gila ta tagoto'o tofuna gila baole'a fagu, ma nga kwala'imoringa na maenga ala Jisas Kraes na 'ai folo ngaia ka 'ola 'uri'uri mola.

*Nga su'a'olanga ma
tegelangaa na God*

18 Na alata ta'a na gila nana'i lalau fa'asia God gila longoa alafuunga suria nga maenga ala Jisas Kraes na 'ai folo, gila madafia nga alafuunga lo'oori nga 'ola 'uri'uri mola. Tafe'ua ma dauru, nga ta'a na'a God 'e fa'amoori dauru, dauru goru su'aai nga alafuunga lo'oori 'e faate'enia na God 'e to'o na tegelangaa fana fa'amoorilana ta'a. 19 Du'ana God ngaia iiria 'ubulana nga Girigiringa Abu maka 'ilo'oo, ☆

“Tani ta'a 'i no'ona gila iiria gila su'a'ola
ma gila to'o na funi'oonga.

Tafe'ua nau taku faate'enia na'a gila 'ame su'a'ola
mola,

☆ 1:19 Aesea 29:14

mai nau taku faate'enia na'a funi'oonga aaga te'e sui mola.”

²⁰ Ngaia na'a, adauru 'agoru su'aai nga su'a'olanga na ta'a ma nga su'a'olanga na ta'a ni kwaifa'ananaunga 'i Jiu, ma nga su'a'olanga na ta'a gila alafuu le'a lo'oo, ngaia 'ola 'uri'uri lo'oo mola. God 'e faate'enia nga su'a'olanga na fanua lo'oo 'i wado 'e kakakula.

²¹ God ngaia 'e su'a'ola 'e iiki. Ngaia na'a, ngaia 'e agea 'e 'ato no'o fana nga ta'a 'agila su'asuria God 'ania nga su'a'olanga aaga 'i talaga. God 'e siria 'ani fa'amooria nga ta'a lo'oo na gila tagoto'o na alafuunga lo'oo meru fata suria, gwa'a nga ta'a 'e aula lo'oo gila ka iiria nga alafuunga lo'oori ngaia 'e kwekweto mola. ²² Ma nga ta'a 'i Jiu, gila siria 'agila agasia nga 'ola ni 'alefossilai ma tagila bi'i tagoto'o. Ma nga ta'a 'i Grik, gila siria 'agila longoa nga alafuunga na su'a'olanga lo'oo ma tagila bi'i tagoto'o. ²³ Tafe'ua mai 'imeeru meru kwairii 'ania la Jisas Kraes fe'enia nga maenga aana na 'ai folo. Ma nga ta'a 'i Jiu no'ona gila madafia nga alafuunga lo'oori 'e 'ilaka'u nga fou ne'e to'ofonosiga. Ma nga ta'a 'i Grik, gila iiria nga alafuunga lo'oori 'ame manata'a. ²⁴ Tafe'ua ma fana ni dai na'a God 'e firiga no'o, nga ta'a 'i Jiu, ma ta'a gila 'ame Jiu, nga kwairiinga lo'oori suria la Jisas Kraes 'e faate'enia nga tegelangaa na God fe'enia nga su'a'olanga na God. ²⁵ Ma gwa'a nga ta'a 'e aula gila iiria nga su'a'olanga na God 'ame funi'oo, nga su'a'olanga na God 'e iiki riufia nga su'a'olanga na wane. Ma gwa'a nga ta'a 'e aula gila ka iiria nga tegelangaa na God 'ola sisika mola, ma tegelangaa na God 'e iiki riufia nga tegelangaa na

wane.

²⁶ Fu'uwane goru futa, mooru sia manata nabolosia suria to'orunga laka'u moru nana'i mai 'ai na'ona alata laka'u God 'e soe 'amooru fana tagoto'onga. Du'ana 'i maana ta'a na fanua lo'oo 'i wado, te'eni wane tarito'o amooru na'a gila to'o na su'a'olanga, ma te'eni wane tarito'o amooru na'a gila ta'a ba'ita. Ma te'eni ta'a ngaa'i tarito'o mooru ne'e leka mai fa'asia fufu'iwane taringa'i. ²⁷ Ma gwa'a 'ani 'ino'ona, God ngaia 'e firi 'amooru no'o, nga ta'a na'a gila iiria moru kakakula, fana ngaia 'ani fa'amaila nga ta'a gila su'a'ola lo'oo. Ma ngaia 'e firia mooru nga ta'a lo'oo gila iiria moru waata'uta'u, fana ngaia 'ani fa'amaila nga ta'a ba'ita lo'oo. ²⁸ Ma God ka firi 'amooru nga ta'a lo'oo na moru 'ame to'o na lata, ma ta'a gila ka ma'asiri 'amooru, ma gila ka iiria 'amooru nga 'ola 'uri'uri mola, fana ngaia 'ani faate'enia ni 'ola na'a gila iiria 'ania nga 'ola taringa'i nga 'ola 'uri'uri mola. ²⁹ Ma suria ngaia 'ilo'oo, 'e 'ato no'o fana te'efuta wane 'ani fata naunau 'i na'ona God. ³⁰ God no'o na ngaia aru 'adauru fana 'agoru to'oru oguogunga fe'enia la Jisas Kraes, ma God ne'e kwatea su'a'olanga aana fadauru tofunu la Jisas Kraes. Ma tofunu la Jisas Kraes, God ka fa'aodo 'adauru 'i maana 'i talana, ma ka fa'aabu 'adauru no'o fana nga ta'a aana. Ma tofunu la Jisas Kraes la'u mola, ngaia ka rube 'adauru fa'asia rianga. ³¹ Ngaia na'a, ngaia 'e 'ilaka'u nga Girigiringa Abu laka'u 'e iiria, "Ni dai lo'oo 'e siria 'ani fata naunau, ngaia 'ani fata naunau suria 'olataa na'a Alafa ngaia 'e agea."✧

✧ **1:31** Jeremaea 9:24

2

La Pol 'ame alafuu 'ania nga su'a'olanga na fanua lo'oo 'i wado

¹ Aia, fu'uwanefuta agu, na alata laka'u 'inau ku nigi mai te'amooru fana alafuunga suria nga fatalana God famooru, nau ku 'ame alafuu 'ania nga alafuunga na su'a'olanga 'ilaka'u nga wane na ngaia 'e su'ana 'ola. ² Suria nga alata laka'u 'inau ku nana'i fe'eni 'amooru, nau ku siria 'aku alafuu mola suria te'ingaia la Jisas Kraes ma nga maenga aana na 'ai folo. ³ Ngai na'a, nga alata laka'u 'inau ku nigi kau te'amooru, 'inau ku waata'uta'u ma kua lebelebe no'o, tofuna nau ku ma'u. ⁴ Ma alata 'inau ku alafuu fe'eni 'amooru, nga alafuulagu nga su'a'olanga na fanua lo'oo 'i wado 'amoe. Tafe'ua ma 'inau ku alafuu 'ania tegelangaa na Anoe 'ola Abu. ⁵ Ngaia 'e 'ilo'oo fana tagoto'onga amoru 'e sia egwa mola na su'a'olanga na wane, tafe'ua ma tamoru egwa na tegelangaa na God.

Anoe 'ola Abu 'e faate'enia nga fadafadanga na God

⁶ Fana ta'a na'a tagoto'onga aaga 'e tegela no'o na God, meeru alafuu faga 'ania su'a'olanga. Ma nga su'a'olanga lo'oo 'inau ku fa'ananauga 'ania 'amoe la'u fa'asia nga ta'a su'a'ola na fanua lo'oo 'i wado, 'amoe ma nga ta'a na gila ba'ita fafia nga fanua lo'oo 'i wado. Nga foufounga aaga te'e sui mola. ⁷ Tafe'ua ma 'imeeru meru alafuu suria nga su'a'ola na God lo'oo ngaia 'e fa'anagwaa ma ka 'ame faata'i wataga ai fana ta'a mai 'ina'o. Ma 'i na'o na God 'e bi'i launge'enia fanua lo'oo 'i wado, ngaia 'e fadaa no'o fana 'ani agea 'ola

lo'oo fana fa'ale'a ladauru 'i Langi. ⁸ Ma nga ta'a na'ona'o na fanua lo'oo 'i wado gila 'ame su'ana nga fadafadanga lo'oori. Lauta gila su'asuria, ngaia 'e 'ato no'o 'agila mudu'ia nga Alafa ne'e tegela'a 'e iiki na 'ai folo. ⁹ Du'ana nga Girigiringa Abu laka'u 'e alafuu 'ilo'oo,

“Nga 'ola na'a God 'e sasaria no'o ai fana kwatelai fana ta'a na'a gila kwaimaa fana, tafe'ua ma te'efuta wane 'ame aga su'aai 'ua, ma 'ame longo su'a 'ua ai, ma te'efuta wane 'ame manadaia ni 'ola lo'oori.”✧

¹⁰ Ma God 'e faate'enia nga fadafadanga lo'oo fadauru 'ania Anoe 'ola aana, ne'e su'aai na ni 'ola lo'oo te'efou ma ni 'ola 'e nagwa na manatalana God. ¹¹ Te'e 'i ngaia 'i talana ne'e su'ana 'olataa na'a ngaia 'e to'oru 'ubulana manatalana wane. Ma ka 'ilo'oo la'u mola, te'e Anoe 'ola Abu momola ne'e su'a na 'olataa na'a ngaia 'e to'oru 'ubulana manatalana God. ¹² Ma dauru ta'a na'a goru tagoto'o, goru sia manata 'ilaka'u nga ta'a 'e ria na fanua lo'oo 'i wado. Tafe'ua ma nga Anoe 'ola Abu fa'asia God 'e nana'i fe'eni 'adauru fana 'agoru aga su'ana ni 'ola lo'oo te'efou na'a God 'e kwatea fadauru.

¹³ Ngai na'a ameeru meru 'ame kwaifa'ananau la'u 'ania su'a'olanga na wane. Tafe'ua ma nga Anoe 'ola Abu 'e booni 'ameeru fana 'ameeru kwaifa'ananau 'ania ni 'ola kwala'imori lo'oo suria God fana ta'a na'a gila to'o na Anoe 'ola Abu 'ubulana moorilaga. ¹⁴ Ma nga ta'a na gila 'ame to'o na Anoe 'ola Abu, gila ma'asini na ni 'ola kwala'imori lo'oo suria God na'a Anoe 'ola Abu 'e faate'enia. Du'ana ta'a lo'oori gila iiria nga

---

✧ 2:9 Aesea 64:4

'ola lo'oori Anoe 'ola Abu 'e faate'enia ngaia 'e 'ola 'uri'uri mola. Ma ngaia 'e 'ato fana 'agila su'asuria ni 'ola lo'oori, tofuna gila bo'obo'o fana nga Anoe 'ola Abu 'ani booniga fana 'agila su'a na ni 'ola kwala'imori lo'oori. ¹⁵ Tafe'ua ma nga wane ne'e to'o na Anoe 'ola Abu 'ubulana mangona, ngaia to'omia fana 'ani aga su'ana ni 'ola lo'oo te'efou fa'asia nga Anoe 'ola Abu. Ma nga wane na ngaia 'ame to'o na Anoe 'ola Abu 'ubulana mangona, ngaia 'e 'ato fana 'ani sufaa nga wane ne'e to'o na Anoe 'ola Abu. ¹⁶ Suria na Girigiringa Abu laka'u 'e alafuu 'ilo'oo,

“Te'efuta wane 'e sia su'asuria mola nga manatalana Alafa.

Ma te'efuta wane 'ame to'omia la'u fana fa'ananaulana Alafa 'ania te'efuta 'ola.”[☆]

Tafe'ua ma dauru lo'oo goru to'o no'o na Anoe 'ola, goru to'o na manatangaa 'ilaka'u manatalana la Jisas Kraes.

3

Taunga'i oguogu fana God

¹ Fu'uwane ni futanga agu, na alata laka'u 'inau ku to'oru fe'eni 'amooru, naku 'ame fa'ananaua mooru 'ilaka'u nau ku fa'ananaua ta'a na gila fongu 'ania nga Anoe 'ola Abu suria falafala amooru 'e 'ilaka'u mola nga falafala na ta'a fofona fanua lo'oo 'i wado. Moru 'ilaka'u mola nga ru'uru'ua, tofuna nga tagoto'onga 'amooru ala Jisas Kraes 'ame tegela 'ua. ² Ngai na'a 'inau ku fa'ananaua 'amooru 'ania 'ola 'e wada'u mola, 'ilaka'u nga noni laka'u 'e fa'asusufia nga wela

---

[☆] **2:16** Aesea 40:13

sisika aana, ma ka 'ame kwatea 'ua nga fangalaa 'e ngasi fana. Na alata laka'u, ngaia 'e 'ato no'o fana 'amooru su'asuria nga kwaifa'ananaunga agu. Ma gwa'a alata lo'oo, moru 'ame to'omia 'ua, ³ suria nga abulongaa 'amooru 'e 'ilaka'u nga abulongaa 'e ria na nga ta'a lo'oo na fanua lo'oo 'i wado. 'Amooru moru kwaifii, ma moru orikwaisu'usu'u laloamooru kwairiu, ma ngaia 'e faate'enia na'a kwaisiriinga 'e ria 'amooru lo'oo 'e talai 'amooru. Ma abulongaa amooru 'e 'ilaka'u nga ta'a gila 'ame to'o na nga Anoe 'ola Abu. ⁴ Ma tani ta'a amooru gila alafuu 'ilo'oo, "Meeru meru leka suria la Pol." Ma tani ta'a ngaa'i gila alafuu 'ilo'oo, "Ameeru meru leka suria la Apolos." Nga alafuu lamooru ngai lo'oo 'e faata'i wataga no'o na falafala amooru 'e 'ilaka'u no'o ta'a gila 'ame tagoto'o.

⁵ Mooru manata madi suria 'inau, la Pol, fe'enia la Apolos. Mee'e nga rua wane ni taunga'inga na God mola fana kwaiboonga amooru fana tagoto'onga. Ma mele ka agea mola 'olataa na Alafa 'e kwatea famee'e fana agelai. ⁶ Aia, 'inau ku 'ilaka'u nga wane ne'e kirua nga lode 'ola. Ma la Apolos 'e 'ilaka'u nga wane ne'e fuia ka'o na nga lode 'ola lo'oo 'inau ku kirua. Ma God ne'e kwatea nga mooringa fana lode 'ola lo'oori, ma ka agea lode 'ola lo'oo 'ani bila'o mai. ⁷ Ngai na'a, nga wane ne'e kirua lode 'ola fe'enia nga wane ne'e fuia nga ka'o na lode 'ola lo'oori, gaa'a gala 'ame ba'ita. God no'o na 'e ba'ita, suria ngaia ne'e kwatea mooringa fana lode 'ola lo'oo fana 'ani bila'o. ⁸ Ma nga wane ne'e kirua lode 'ola fe'enia nga wane ne'e fuia ka'o na 'ai lo'oo, gaa'a gala taunga'i oguogu te'efou. Ma talate'e wane na rua wane lo'oo, God te'e kwatea

foforinga fagaa'a fana nga taunga'inga lo'oo gala agea. ⁹ Nau ku taunga'i fe'enia la Apolos fana God. Mai amooru no'o na'a, moru 'ilaka'u nga langa'a ala God na mele taunga'i 'ubulai.

Ma moru 'ilaka'u la'u mola nga 'ifi na God. ¹⁰⁻¹¹ Ma God ka booni nau fana 'aku 'ilaka'u nga wane su'a'ola ne'e launge'enia nga 'ifi. Ma alata 'inau ku fa'ananaua 'amooru 'ina'o, nau ku arua nga fafalefu na 'ifi lo'oori. Ma te'e la Jisas no'o na nga fafalefu na 'ifi lo'oori. Ma tani ta'a kwai-tatari ngaa'i gila launga'i fofona fafalefu lo'oori. Ma ngaia 'e le'a fana ni dai ne'e taunga'i na 'ifi lo'oori, ngaia te'e agea 'ani le'a nga taunga'inga aana. ¹² Te'efuta wane ne'e launga'i fofona nga fafalefu lo'oori, ngaia 'e 'ilaka'u nga ta'a lo'oo gila launge'enia nga 'ifi 'ania nga 'ola 'e le'a 'ilaka'u nga gol, ma silva, ma nga fou na forilani 'e ba'ita. 'Amoe ma ngaia 'e 'ilaka'u nga ta'a na gila launge'enia mola nga 'ifi 'ania 'ola 'ame le'a 'ilaka'u nga 'ai ma nga lao. ¹³ Ma nga alata la Jisas Kraes te'e sufaa 'ola te'efou, ngaia te'e faate'eni wataga na nga taunga'inga adauru te'efou. Ngaia te'e irito'ona nga taunga'inga adauru 'ania eele. Ma lauta nga taunga'inga na te'efuta wane 'e le'a, 'ato no'o fana eele 'ani malangadaa. Ma lauta nga taunga'inga na te'efuta wane 'e ria, nga eele lo'oori te'e do'ofia te'efou. ¹⁴ Ma lauta nga eele 'ame malangadaa nga taunga'inga na wane, ngaia te'e ngaria nga foforinga le'a. ¹⁵ Ma lauta nga eele 'e ngadaa nga taunga'inga na wane, ngaia 'e sia ngaria la'u foforinga, tafe'ua ma God te'e fa'amooria. Ngaia te'e 'ilaka'u nga wane laka'u 'e

'akwa fa'asia nga 'ifi ne'e nula, ma ka 'ato no'o fana 'ani laua no'o te'efuta 'ola ai.

¹⁶ Mooru moru su'aai na'a amooru te'efou nga 'ifi abu na God, ma nga Anoe 'ola na God 'e to'oru 'ubulana moori lamooru. ¹⁷ Ngai na'a, lauta te'efuta wane 'e malangadaa mola nga 'ifi abu na God, God te'e malangadaa la'u mola. Du'ana nga 'ifi na God ngaia 'e abu 'e iiki, ma 'amooru no'o na'a 'ifi abu na God.

Nga su'a'olanga ala God ne'e ladoa nga ta'a

¹⁸ Aia, mooru moru sia kotofia mooru mola ta-lamooru. Lautu te'efuta wane amooru 'e madafia ngaia wane su'a'ola na manatangaa na fanua lo'oo 'i wado, ngaia le'a fana 'ani ma'asiri na su'a'olanga no'ona, ma God te'e madafia wane lo'oo na wane ni su'a'olanga kwala'imori. ¹⁹ Suria 'olataa na'a ta'a fofona fanua lo'oo 'i wado gila iiria 'ania nga su'a'olanga, ngaia 'e kwekweto 'i maana God. 'Too su'a na Girigiringa Abu laka'u 'e alafuu 'ilo'oo, "Nga ta'a su'a'ola no'ona, God 'e agea nga launga'inga aaga 'e 'esia mola."✧ ²⁰ Ma nga Girigiringa Abu 'e 'ilo'oo la'u mola, "Nga Alafa 'e su'aai nga manatalana ta'a su'a'ola lo'oo 'e 'ola 'uri'uri mola."✧ ²¹ Ngai na'a, ngaia 'ame to'omia fana te'efuta wane amooru 'ani fata naunau mola tofuna 'amooru moru leka suria te'e wane ni kwaifa'ananaunga. Tofuna God 'e kwatea 'ola lo'oo te'efou famooru no'o. ²² 'Ameeru, 'inau la Pol, la Apolos, ma la Pita la'u mola, God 'e arua meeru ni wane ni taunga'inga 'amooru mola. Nga fanua lo'oo 'i wado, ma nga mooringa fe'enia nga maenga, ma nga 'ola lo'oo ne'e lau na alata lo'oo,

✧ 3:19 Job 5:13 ✧ 3:20 Sam 94:11

ma nga alata lo'oo te'e nigi mai, ni 'ola lo'oo ni 'ola amooru. ²³ Mai amooru no'o na 'ola ala Jisas Kraes. Ma la Jisas Kraes, ngaia nga 'ola ala God.

4

Nga taunga'inga na Wane ni Kwairiinga

¹ Ma fameeru ta'a meru kwaifa'ananau, moru manata to'o meeru 'ilaka'u wane ni taunga'inga ala Jisas Kraes. God 'e ale 'ameeru fana kwaifa'ananaunga 'ania ni 'ola kwala'imori na God na ngaia 'e nagwa mai no'o. ² God ne'e kwatea taunga'inga lo'oo fameeru, ngai lo'oo meru agea nga taunga'inga le'a lo'oo. ³ Nau ku 'ame manata ba'ita suria 'olataa na'a mooru 'amoe ma ta'a ngaa'i gila manata suria taunga'inga agu. Gwa'a 'inau, nau ku 'ame sufaa taunga'inga agu 'i talagu ⁴ Ma 'inau ku 'ame madafia te'efuta 'ola na nau ku agea 'e kuta, tafe'ua 'ola lo'oo 'e 'ame fa'ato'oa mola na'a 'inau ku agea taunga'inga 'e le'a. Te'e Alafa 'i talana no'o na'a ngaia 'e sufa nau. ⁵ Ngai lo'oo, moru sia iiria nga taunga'inga na te'efuta wane ngaia 'e le'a 'amoe ma 'e ria, 'i na'ona nga alata lo'oo nga Alafa 'ani ori mai ai. Na alata no'ona, ngaia te'e faate'enia nga manatanga nagwa na wane fe'enia ni 'ola te'efou na gila na'agonia. Ma alata no'ona, God te'e tafea nga ta'a lo'oo tofuna ni 'ola na gila agea.

⁶ Fu'uwane goru futa, na alata laka'u 'inau ku alafuu suria la Apolos mai nau, naku siria amoru manata le'a suria nga alafuunga lo'oo, "Moru lo'o suria 'olataa na'a nga Girigiringa Abu 'e iiria." Ma moru sia iiri ba'ita na wane ni kwaifa'ananaunga 'ani riufia la'u ta wane ni

kwaifa'ananaunga ngaa'i. ⁷ Ma 'ola 'e fe'ua na'a 'amooru moru madafia iiria moru ba'ita 'ani riufia tani wane ngaa'i? God 'e kwatea tago na ni kwakwatenga lo'oo te'efou famooru na'a moru to'o ai. Ngaia na'a, ngaia 'ame to'omia fana 'amooru lafu 'amooru, suria God te'ingaia no'o ne'e kwatea ni 'ola lo'oori famooru.

⁸ Amooru moru manata kuta suria moru iiria, moru to'o no'o na 'ola te'efou na'a moru bo'obo'o fai. Ma 'amooru moru madafia iiria 'amooru moru to'o no'o na ni 'ola le'a lo'oo te'efou. Ma mooru moru madafia iiria amooru moru ba'ita 'ilaka'u nga kiingi, tafe'ua ma ameeru ni Wane ni Kwairiinga 'e 'amoe. 'Inau ku siria fana alata 'ani nigi mai amoru to'oru 'ilaka'u nga kiingi fana 'ameru ba'ita la'u mola fe'eni 'amooru. ⁹ Nau ku iiria ni 'ola lo'oori, suria 'inau ku madafia God ngaia 'e aru 'ameeru, ni Wane ni Kwairiinga, 'ubulana lefu ne'e ria 'e iiki. Ameeru meru 'ilaka'u ta'a na ta'a na'ona'o gila sufaga fana kwa'ilaga na lefu folaa fana ta'a te'efou 'agila agasia maenga aaga. Ngaia 'ino'ona tofuna ta'a ma enselo gila aga aga fameeru fana 'olataa 'ani lau ameeru.

¹⁰ Ma nga ta'a 'e aula lo'oo gila iiria 'imeeru meru kwekweto mola suria nga taunga'inga ameeru fala Jisas Kraes. Ma gila iiria la'u mola 'imeeru meru waata'uta'u, ma gila ka ma'asiri 'ameeru. Tafe'ua ma moru iiria mooru moru su'a'ola suria 'amooru moru tagoto'o ala Jisas Kraes. Ma moru iiria 'amooru moru tegela, ma moru madafia iiria ngaia 'e le'a fana 'agila iiri ba'ita amooru. ¹¹ Mai 'ameeru, gwa'a na alata lo'oo, 'imeeru meru molo'u, ma 'imeeru meru maarigo'u mola, ma nga ruu ameeru 'e mou,

ma gila ka labusi 'ameeru, ma 'ifi 'amoe mola ameeru. ¹² Ma 'imeeru meru taunga'i ba'ita 'ania nima meeru fana 'ameru ngaria ni 'ola na meeru bo'obo'o fai. Ma alata ta'a gila fata ngada 'ameeru, meru soea God 'ani nanamate'eniga. Ma nga alata gila agea ni 'ola 'e ria ameeru, meru 'ame funuriga mola. ¹³ Ma nga alata gila fata ngada 'ameeru, meeru ka du'aga 'ania me'e alafuunga le'a. Ma leleka maka nigi na nga alata lo'oo, nga ta'a 'e aula fofona fanua lo'i wado gila iiria 'imeeru meru 'ilaka'u no'o nga tafu.

¹⁴ Nau ku 'ame giri suria 'ola lo'oo fana fa'amaila lamooru, tafe'ua mai nau ku siria 'aku fa'ananaua 'amooru. Suria 'amooru moru 'ilaka'u nga ru'uru'ua agu na'a 'inau ku kwaimaa faga. ¹⁵ Ma gwa'a nga ta'a 'e aula gila fa'ananau 'amooru suria la Jisas Kraes, te'e wane momola na'a ngaia 'e 'ilaka'u nga mama'a 'amooru. Du'ana 'inau ku foulange'enia nga Kwairiinga Le'a lo'oo fana 'amoru tagoto'o ai, ma 'inau nga wane 'ilaka'u nga mama'a amooru. ¹⁶ Nau ku 'ilaka'u no'o mama'a 'amooru, ma nau ku soe 'amooru fana 'amoru 'ilaka'u 'inau na nga 'ola lo'oo nau ku agea. ¹⁷ Ngaia na'a nau ku kwatea kau la Timoti te'amooru, fana 'amooru to'oru suria nga falafala lo'oori. Ngaia 'e 'ilaka'u nga wela agu na'a 'inau ku kwaimaange'enia, ma ngaia 'e taunga'i le'a fana nga Alafa. La Timoti te'e booni 'amooru, fa'asia moru ta manata mabolosia falafala 'e odo ne'e to'omia fana ta'a na'a gila tagoto'o ala Jisas Kraes. Nau ku lo'o suria nga falafala ne'e odo lo'oori, ma 'inau ku kwaifa'ananau 'ania 'i laloana ta'a na gila tagoto'o te'efou na'a 'inau ku leka te'aga.

18 Aia, tani ta'a amooru, gila ka iiria naku sia leka la'u mai fana ninginga te'amooru. Ma gila fata naunau suriga 'i talaga. 19 Tafe'ua ma, lauta nga Alafa ngaia 'e siria, taku leka 'aferu kau te'amooru. Ma nga alata taku nigi kau, taku agasia lauta nga ta'a na gila alafuu naunau gila to'o no'o na tegelangaa, 'amoe ma nga alafuunga 'uri'uri mola. 20 Nga ba'italana God 'e 'amoe la'u nga alafuunga 'uri'uri mola, tafe'ua ma ngaia te'e faate'enia nga tegelangaa aana. 21 Aia, ma 'ola 'uta'i na'a moru siria? Lautu moru 'ame abulo mai fa'asia nga bu'ota'inga ria amoru, nau taku leka mai te'amooru fana iilanga famooru. Tafe'ua, lauta nga abulongaa amooru 'e le'a, ma nigilagu mai te'amooru te'e le'a mola, fana 'aku faate'enia nga kwaimaanga agu famooru.

5

Nga abulongaa 'e ria 'i laloana ta'a gila tagoto'o lo'oo 'i Korin

1 Nau ku longoa te'e wane amooru na'a abulolana 'e ria 'e iiki. Gila iiria nga wane lo'oori 'e eeno mola fe'enia tete'e fafo aana. Ma gwa'a nga ta'a gila 'ame tagoto'o, gila 'ame alafafia abulongaa 'ilo'oo. 2 Ma 'utaa na moru fata nau nau 'ania amooru, alata wane tagoto'o 'e agea mola 'ola 'ilo'oo? Ngaia 'e le'a no'o fana 'amoru kwaimanadai. Ma ngaia 'e le'a mola fana 'amoru taria fa'asia to'orunga 'i lalo 'amooru. 3-4 Ma alata lo'oo nau ku nana'i lalau fa'asi 'amooru. Tafe'ua ma ngaia 'e 'ilaka'u mola 'inau ku nana'i mola fe'eni 'amooru, tofunu nga manatalagu 'e nana'i fe'eni 'amooru. Ma 'inau ku sufaa mola

nga wane ne'e agea nga 'ola ne'e ria 'ilo'oo. Nau ku to'omia fana sufalana suria nga tegelangaa agu fa'asia nga Alafa adauru la Jisas. Na nga alata mooru ogu, ngaia 'e 'ilaka'u 'inau ku nana'i mola fe'eni 'amooru, ma amooru la'u mola moru to'o na tegelangaa fa'asia nga Alafa adauru la Jisas. ⁵ Ma tofuna nga tegelangaa lo'oori, nau ku fata tegela 'amooru rugasia no'o nga wane lo'oori fala Saetan 'ani ngadaa nga nonina, fana wane lo'oo 'ani bulota'i mai fa'asia rianga aana, ma God 'ani fa'amooria nga mangona fa'asia nga kwa'ikwa'inga na fe'e Gani na nga Alafa la Jisas te'e ori mai.

⁶ Ngaia 'ame to'omia fana 'amooru fata nau-nau! Du'ana 'amooru moru su'ana nga alafuunga laka'u ne'e 'ilo'oo, "Te'e me'e iist sisika laka'u ne'e fa'aba'ita mola beret te'efou." Ma ngaia 'e 'ino'ona la'u mola fana wane na'a abulolana 'e ria: ngaia 'e su'asuria 'ani talaia ta'a 'e aula fana lekanga 'i suria. ⁷ Ngaia na'a, 'e le'a fana 'amoru belo a wane lo'oo fa'asia 'amooru, 'ilaka'u ta'a 'i Jiu gila lafua iist fa'asia 'ifi aga na alata na Fafangalaa na Tala Riunga. Ma lauta mooru lo'o suria nga 'ola lo'oo, rianga te'e 'amoe 'ilalo 'amooru ma tamooru 'ilaka'u no'o nga beret fooru ne'e 'ame to'o na iist 'ubulai. Ma 'inau ku su'a amooru 'e sui no'o tofuna la Jisas Kraes 'e mae no'o fana rianga adauru, ma ngaia 'ilaka'u te'e sifisifi na'a gila tabo no'o 'ania na Fafangalaa na Tala Riunga. ⁸ Ma tofuna ngaia 'e 'ilo'oo, na alata gora ogu na nga Fafangalaa na Tala Riunga, gora sia agea mola 'ola 'e ria ne'e 'ilaka'u 'anilana mola nga beret 'ua ne'e to'o na iist 'i 'ubulai, tafe'ua ma nga abulongaa adauru 'ani

odo te'efou, ma nga fata ladauru 'ani kwala'imori la'u mola. Nga 'ola lo'oo 'e 'ilaka'u 'anilana mola nga beret ne'e 'ame to'o na iist 'i 'ubulai.

⁹ 'Ubulana nga girigiringa laka'u 'inau ku kwa-tea kau famooru 'i na'o, * nau ku iiria kau famooru fana moru sia lado la'u fe'enia ta'a na gila nana'i fana agemaninga. ¹⁰ Mai nau ku 'ame fata suria ta'a lo'oo gila 'ame tagoto'o na God na gila nana'i na agemaninga, ma nga ta'a na gila kwaibabasi, ma nga ta'a beriberi, ma nga ta'a na'a gila fo'asia nunu'i 'ola. Ma lauta dauru goru nana'i 'ubulana fanua lo'oo 'i wado, 'e 'ato no'o fana 'agoru to'oru fa'asia nga ta'a ne'e ria 'ilo'oo. ¹¹ Tafe'ua ma, nga 'ola laka'u 'inau ku fata 'i suria 'e 'ilo'oo, dauru goru sia lado mola fe'enia nga ta'a na'a gila iiria gila tagoto'o ala Jisas Kraes, ma gila nana'i na agemaninga, ma gila ka kwaibabasi, ma gila ka fo'asia nga nunu'i 'ola, ma gila ka fata ngada ta'a ngaa'i, ma gila ka go'ufia waeni 'e iiki, ma gila ka beri. Tafe'ua gwa'a 'ola sisika'a 'ilaka'u fangalaa, ma moru sia lado la'u ai fe'enia ta'a 'ino'ona.

¹²⁻¹³ Ta'a lo'oo gila 'ame tagoto'o la'u ala Jisas Kraes, goru 'ame to'omia fana sufalaga. Te'e God momola no'o te'e sufaga. Tafe'ua ma lauta ta wane adauru ta'a goru tagoto'o 'e agea te'efuta 'ola 'e ria, tagoru to'omia fana 'agoru sufaa. Suria nga Girigiringa Abu laka'u 'e fata 'ilo'oo, "Lauta ta wane 'e ria 'e to'oru 'ubulana oguogunga amooru, tamoru lafua fa'asia oguogunga amooru."✠

---

* **5:9** La Pol 'e giria girigiringa laka'u fana ta'a na gila tagoto'o lo'oo 'i Korin, sui ma ka bi'i giria buka 1 Korin. ✠ **5:12-13** Diuteronomi 13:5; 17:5

6

Nga orisu'usu'unga laloana ta'a gila tagoto'o

¹ Alata te'efuta wane amooru ngaia 'e orisu'usu'u fe'enia te'efuta wane ngaa'i ne'e tagoto'o la'u mola, ngaia 'ame le'a fana 'ani leka te'ana ta'a ni kwaisufaingaa na gila 'ame tagoto'o ala Jisas Kraes fana fa'aodolai. Tafe'ua ma ngaia 'e le'a fana 'ani leka mola te'ana ta'a na God, fana 'agila fa'aodoa nga 'ola no'ona. ² Moru su'a no'o ai na ta'a na God tagila kwaisufai na ta'a fofona fanua lo'oo 'i wado. Ma lauta tamoru kwaisufai no'o na fanua lo'oo 'i wado, 'e to'omia 'amooru su'a mola ai fana fa'aodolana 'ola sisika 'ilo'oo na alata lo'oo. ³ Mooru moru su'a no'o ai na dauru tagoru sufaa nga enselo. Ma lauta ngaia 'e 'ino'ona, dauru goru to'omia mola fana fa'aodolana 'ola sisika na alata lo'oo. ⁴ Lautu ta wane amooru 'e orisu'usu'u fe'enia ta wane ngaa'i ne'e tagoto'o, ngaia 'ame le'a fana lekanga te'ana ta'a gila 'ame tagoto'o. Ma gwa'a ta'a sisika 'ubulana siosi, gila to'omia fana fa'aodolana 'ola. ⁵ Nau ku iiria 'ola lo'oo fana 'amoru maila suria moru leka te'ana wane ni kwaisufainga na ngaia 'ame tagoto'o. 'E fe'ua? Mooru madafia te'efuta wane 'ubulana siosi 'e 'ame su'a'ola, ma ka 'ame to'omia 'ani fa'aodoa 'ola 'i laloamooru? ⁶ Tafe'ua mai amooru, na alata wane 'e orisu'usu'u fe'enia wane ngaa'i 'i laloamooru, ngaia leka te'ana nga ta'a ni kwaisufaingaa na'a gila 'ame tagoto'o ala Jisas Kraes fana fa'aodolana 'ola. Nga 'ola 'ilo'oori ngaia 'e 'ame le'a!

⁷ Ma nga alata lo'oo amoru ngaria wane ngaa'i fana kwaisufaingaa, ngaia faate'enia na'a amoru 'ame lo'o mola suria nga kwaisiriinga ala Jisas

Kraes. Ngaia 'e le'a 'e riufia lauta amoru alamia nga fu'uwanefutanga amooru 'agila agea ni 'ola 'e ria amooru, ma gila ka ngaria no'o ni 'ola amooru. ⁸ Tafe'ua ma, 'amooru ta'a na tagoto'onga, mooru agea 'ola 'e ria famooru kwairiu, ma moru ka ngaria ni 'ola amooru kwairiu no'o.

Moru to'oru fa'asia agemaninga

⁹ Amooru moru su'aai nga ta'a na'a abulongaa aga 'e ria, 'e 'ato no'o 'agila nana'i na fanua 'i langi, nga lefu na God 'e ba'ita fafia. Moru sia alamia mola ta'a 'agila kotofi 'amooru. Nga ta'a na gila nana'i na agemaninga, ma nga ta'a lo'oo gila fo'asia nga nunu'i 'ola, ma nga ta'a na gila agemani kwaifafi, ma nga ta'awane na'a gila agemani'a fe'enia nga ta'awane ngaa'i, ma nga fu'igeni na'a gila agemani la'u mola fe'enia nga fu'igeni ngaa'i, ¹⁰ ma nga ta'a beriberi, ma nga ta'a kwaibabasi, ma nga ta'a na'a gila go'u ba'ita na waen, ma nga ta'a lo'oo gila fata ngadaa ta'a ngaa'i no'ona, ma nga ta'a na'a gila kotofia ta'a ngaa'i fana 'agila ngaria 'ola aaga, ta wane aaga 'e sia ru'u mola 'ubulana fanua 'i langi, nga lefu na God 'e ba'ita fafia. ¹¹ Nga alata laka'u 'e sui no'o kau, tani ta'a amooru lo'oo abulongaa amooru 'e 'ilo'oo. Tafe'ua ma nga alata lo'oo, God 'e narufi 'amooru no'o, ma God 'e launge'enia mooru fana nga ta'a aana. Ma ngaia 'e iiria moru odo no'o 'i maana. God 'e agea 'ola lo'oo 'ania latana nga Alafa adauru la Jisas Kraes ma 'ania nga tegelangaa na Anoe 'ola aana.

Mooru kwatea labe mooru fana God

¹² Tani wane amooru gila fata 'ilo'oo, "Nau ku to'omia 'aku agea mola ni 'ola lo'oo te'efou." Nau

ku du'aa 'ilo'oo, “Gwa'a 'i'oo to'omia 'ani agea ni 'ola lo'oo te'efou, ni 'ola lo'oo te'efou 'ame le'a famooru.” Nau la'u mola, nau ku to'omia 'aku agea mola ni 'ola lo'oo te'efou nau ku siria age-lai. Tafe'ua mai nau ku sia alamia mola te'efuta 'ola 'ani ba'ita fafi nau. ¹³ Ma tani wane ngaa'i amooru gila alafuu la'u 'ilo'oo, “Nga fangalaa no'o fana labena wane, ma nga labena wane 'ola no'o fana fangalaa.” Nau ku du'aa 'ilo'oo la'u ai, “God te'e fa'asua nga fangalaa fe'enia nga labe'ewane,” maka 'ilo'oo la'u mola, “Nga labe'e wane nga 'ola 'amoe fana agemaninga; tafe'ua ma nga labe'e wane 'ola fana taunga'i fana nga Alafa. Ma nga Alafa 'e ba'ita fafia nga labe'e wane.” ¹⁴ God ka tata'ea nga Alafa la Jisas fa'asia nga maenga, ma ngaia te'e tata'ea nonida la'u mola 'ania tegelan-gaa ba'ita aana.

¹⁵ Amooru moru su'aai na nga labe mooru nga gule'e 'ola na labena la Jisas Kraes. Ngaia na'a, 'e 'uta'i? Ngaia 'e to'omia mola fana te'e gule'e 'ola na labena la Jisas Kraes 'ani lado fe'enia nga fu'igeni agemani'a? 'Amoe no'o! ¹⁶ Mooru moru su'a no'o ai, lauta ta wane 'e lado fe'enia nga noni 'e agemani'a, nga rua nonigaa'a gala arua no'o te'e labe'e wane momola. Suria Girigiringa Abu laka'u 'e alafuu wataga ai maka 'ilo'oo, “Nga rua wane lo'oo gala arua no'o te'e labe'e wane.” ✧ ¹⁷ Ma nga wane lo'oo 'e lado fe'enia nga Alafa, nga mangona fe'enia nga mangona Alafa gaa'a gala arua no'o te'e 'ola momola.

¹⁸ Mooru nana'i fa'asia nga agemaninga. Nga rianga lo'oo te'efou na'a ta'a lo'oo gila agea ngaia

---

✧ 6:16 Jenesis 2:24

'ame ngadaa mola noniga, tafe'ua ma ta'a na'a gila to'oru 'ania agemaninga gila ngadaa no'o noniga 'i talaga. ¹⁹ Mooru moru su'a no'o ai na labe mooru nga 'ifi abu na nga Anoe 'ola Abu lo'oo God 'e kwatea famooru. Ngai lo'oo, mooru 'i talamooru 'ame ba'ita fafia nga labe mooru, tofuna mooru no'o na'a 'ola na God. ²⁰ Du'ana God ngaia 'e fori 'amooru 'ania nga maenga na Wela aana. Ngaia na'a, ni 'ola te'efou lo'oo moru agea 'ania nga labe mooru, amoru agea fana iiri ba'itangaa na God.

7

Suria nga fuageninga

¹ Aia, 'inau ku giria no'o kau nga lamadu'aanga agu suria nga kwaioringa amoru laka'u moru giria ma moru ka kwaiorisi mai ai. Amooru moru kwaiorisi 'ilo'oo, “Ilo'oo ma, ngaia 'e le'a fana wane ngaia 'e sia lado mola fe'enia noni aana?”*

² Ma 'inau ku iiria, ngaia 'e le'a fana wane lo'oo te'efou 'agila to'o na noni aga, ma ka le'a la'u fana nga fu'igeni te'efou 'agila to'o na nga kwa'iga fana 'agila nana'i fa'asia agemaninga. ³ Ma ngaia 'e le'a fana nga wane 'ani lado fe'enia nga noni aana. Ma ka le'a la'u mola fana nga noni 'ani lado fe'enia nga wane aana. Suria ngaia 'ame le'a fana te'efuta ai agaa'a 'ani nana'i fa'asia ta ai ngaa'i. ⁴ Tofuna nga noni ngaia 'e sia ba'ita mola fafia labena 'i talana, tafe'ua ma nga kwaiina ne'e ba'ita fafia noni aana. Maka 'ilo'oo la'u mola fana wane, ngaia 'ame ba'ita fafia nga labena 'i talana, tafe'ua

---

* **7:1** Na fatalana Grik, verse lo'oo 'e 'ame wataga. Bala ngaia 'e iiria “Ilo'oo ma, ngaia 'e le'a fana wane ngaia 'e sia fuageni mola?”

ma nga noni aana ne'e ba'ita fafia. ⁵ Ngaia 'ame le'a no'o fana 'igaa'a 'agala to'oru lalala 'ania gaa'a kwairiu. Lautu gala alafafia fana to'orunga fa'asia ladonga fana te'e alata sisika madi fana 'agala fo'a tegela'a, ngaia 'e le'a mola. Ma tagala ori la'u mai fana ladonga 'aferu, fa'asia la Saetan eta riufia gaa'a 'ania irito'onga, suria ngaia 'e talawada'u famooru fana lo'onga suria nga kwaisiriinga ne'e ria no'ona.

⁶ Moru gwalongo le'a: Nau ku alamia gaa'a 'agala to'oru fa'asia ladonga fe'eni 'agaa'a kwairiu suria te'e me'e alata sisika. Tafe'ua ma nau ku 'ame iiria na'a mooru amoru agea no'o 'ilo'oo.

⁷ 'Ubulana manatalagu 'i talagu, lauta ni wane te'efou gila ka nana'i 'ilaka'u 'inau lo'oo ku 'ame to'o mola na ta noni, ngaia 'e le'a mola. Tafe'ua mai nau ku su'ana nga kwakwatenga lo'oo na God kwatea fadauru gila 'ame toto'o te'efou. Suria nga kwakwatenga aana fana tani wane ngaa'i 'e wada'u fana to'orunga 'i talaga. Ma nga kwakwa-tenga aana fana tani wane ngaa'i, ngaia 'e le'a fana 'agila nana'i oguogu 'ubulana fuageninga.

⁸ Tafe'ua 'inau ku alafuu fana nga fu'uwane nao ma nga fu'igeni nao lo'oo, nau ku iiria ngaia 'e le'a ba'ita lauta moru 'ilaka'u 'inau lo'oo naku 'ame fuageni. ⁹ Tafe'ua ma, lauta 'e 'ato no'o fana tani wane amooru 'amoru gulete'enia nga kwaisiriinga 'amooru na labe'e wane, ngaia le'a fana 'amoru baiwane ma moru ka fuageni. Suria ngaia le'a 'e riufia fana 'amoru fuageni ma moru ka baiwane fa'asia moru ta to'o na 'ato'atolanga na kwaisiriinga na labe'e wane.

¹⁰ Tafe'ua nau ku alafuu tegela famooru ta'a na

moru fuageni 'e sui no'o ma moru ka baiwane 'e sui no'o, ma nga tagi lo'oo 'ame leka fa'asi nau, tafe'ua ma ngaia 'e leka mai fa'asia Alafa. Nga noni 'e sia 'akwasia nga wane aana. ¹¹ Ma lauta nga noni 'e 'akwasia no'o wane aana, 'e le'a fana ngaia 'ani ori mai fana 'agala to'oru uguogu la'u. Ma lauta 'amoe, ngaia 'ame to'omia ngaia 'ani baiwane la'u. Ma nga wane 'e sia 'akwasia mola nga noni aana.

¹² Nau ku alafuu la'u famooru ta'a moru tagoto'o na moru to'o na noni na'a gila 'ame tagoto'o. Nau ku iiria mola nga 'ola 'i manatalagu, 'e 'amoe la'u me'e alafuunga tegela'a na nga Alafa. Lautu ta wane 'e tagoto'o ala Jisas Kraes, ma nga noni aana ngaia 'ame siria 'akwasilana kwaiina, nga wane lo'oo ngaia 'e sia 'akwasia la'u nga noni aana. ¹³ Ma ka 'ilo'oo la'u mola fana noni ne'e tagoto'o. Ngaia 'e sia 'akwasia mola kwaiina na'a 'ame tagoto'o lauta nga kwaiina 'e 'uri fana 'agala nana'i uguogu. ¹⁴ Tofuna nga wane aana na ngaia 'ame tagoto'o, God te'e fa'akwaria la'u mola nga wane, tofuna nga noni aana. Maka 'ilo'oo la'u mola, God te'e fa'akwaria nga noni ne'e 'ame tagoto'o tofuna nga wane aana ne'e tagoto'o ala Jisas Kraes. Lautu nga 'ola lo'oori ka 'ame kwala'imori, nga ru'uru'ua agaa'a 'e 'ilaka'u nga ru'uru'ua ne'e 'ame tagoto'o. Tafe'ua ma dauru goru su'a no'o na nga wela

agaa'a ni wela na God lo'oo no'o.†

¹⁵ Ma lauta tani ta'a amooru gila to'o na wane 'amoe ma noni ne'e 'ame tagoto'o, ma nga kwai-ina lo'oori 'amoe ma nga noni lo'oori 'e 'akwasia, moru alamia fana wane lo'oori 'amoe ma nga noni lo'oori 'ani leka mola. Ngaia 'ame lado no'o fe'enia. Ma gwa'a God 'e alamia nga 'ola lo'oori, ngaia 'e siria amoru to'oru 'ania aloalonga fe'enia noni amooru 'amoe ma nga wane amooru ne'e 'ame tagoto'o ala Jisas. ¹⁶ Suria nga ta'a lo'oo gila tagoto'o, 'e 'ato 'agila su'a le'a ai lauta tagila kwaibooni na nga noni aga 'amoe ma wane aga fana 'agila tagoto'o.

¹⁷ Ta'a ni futanga agu, dauru te'efou 'agoru to'oru 'ubulana mooringa na nga Alafa 'e kwatea fadauru alata God 'e soe 'adauru suria ngaia na nga Alafa 'e alafafia. Ngaia no'o na'a kwaifa'ananaunga agu fana ta'a gila tagoto'o 'ubulana siosi te'efou. ¹⁸ Suria ngaia 'e 'ilo'oo, nga wane ne'e kwaria lofona no'o suria nga falafala na ta'a 'i Jiu, lauta God 'e soea fana 'ani tagoto'o ala Jisas Kraes, ngaia 'e sia agea ngaia 'i talana 'ilaka'u ngaia 'ame kwaria 'ua lofona. Ma ka 'ilo'oo la'u mola, lauta nga wane na'a ngaia nga Jiu 'amoe, ma God ka soea, ngaia 'e sia kwaria mola lofona. ¹⁹ Ma lauta te'efuta wane 'e kwaria no'o lofona 'amoe ma 'amoe mola, ngaia 'ola ba'ita 'amoe.

---

† **7:14** Nga ta'a 'i Korin lo'oo gila madafia lauta nga wane na ngaia tagoto'o 'e feea nga noni na ngaia 'ame tagoto'o, ngaia ka fa'asua wane aana. Tafe'ua ma, la Pol 'e iiria na verse 12-14, ngaia 'ame kwala'imori. La Pol 'e iiria na'a nga wane na ngaia tagoto'o 'e su'asuria 'ani maambesia noni aana fe'enia nga ru'uru'ua aana fana 'agila tagoto'o.

Suria nga 'ola ba'ita no'o na, lo'onga suria nga tagi na God. ²⁰ Amooru te'efou, amoru nana'i mola na to'orunga na'a moru nana'i mai ai 'i na'o alata God 'e soe 'amooru fana 'amooru tagoto'o ala Jisas Kraes. ²¹ Suria ngaia 'e 'ilo'oo, lauta 'i'oo na'a wane ni taunga'inga tago na alata God 'e soe'o, 'i'oo sia manata gelo mola. Tafe'ua ma, lauta 'e talawada'u fana 'i'oo 'ani nana'i dadala, ngaia 'e le'a fana 'i'oo 'ani agea 'ino'ona. ²² Alata nga Alafa 'e soea ta'a gila taunga'i tago, ngaia 'e arua ta'a gila arube na Alafa. Ma 'e 'ilo'oo la'u mola fana nga wane ne'e arube alata la Jisas Kraes 'e soea, ngaia no'ona wane ni taunga'inga tago ala Jisas Kraes. ²³ Aia, God 'e fori 'amooru 'ania nga maenga ala Jisas Kraes. Ngaia na'a, moru sia lo'o mola suria ta'a 'ani riufia God. ²⁴ Fu'uwane ni futanga agu, mooru na'a moru nana'i uguogu fe'enia God, mooru to'oru na nga to'orunga lo'oo moru nana'i mai ai alata God 'e soe 'amooru.

²⁵ Suria kwaiorisinga amooru suria nga ta'a na gila 'ame fuageni ma gila 'ame to'o wane 'ua, nau ku 'ame to'o na ta tagi fa'asia nga Alafa. Tafe'ua mai, nau ku giria nga manatalagu mola ma ngaia to'omia 'amooru fito'o agu suria nga Alafa 'e kwaimanadai fagu maka kwaibooni agu. ²⁶ Ma nga manatangaa agu ngaia 'e 'ilo'oo: Suria adauru ta'a goru tagoto'o goru daria 'ato'atolanga ba'ita na alata lo'oo, ngaia le'a fana ta'a na gila 'ame fuageni 'ua ma gila 'ame baiwane 'ua, 'agila nana'i 'ino'ona mola. ²⁷ Ngaia na'a, lauta nga wane 'e to'o na noni, ngaia 'e sia 'akwasia la'u. Ma lauta nga wane ngaia 'ame to'o 'ua na noni, ngaia 'e sia kwailo mola 'ofia ta noni fana feelana. ²⁸ Ma

gwa'a ngaia 'ilo'oo, lauta ta wane 'e fuageni, ngaia 'ame ria la'u mola. Ma 'e 'ilo'oo la'u mola, lauta ta noni 'e baiwane, ngaia 'ame ria la'u mola. Tafe'ua ma ta'a na gila fuageni ma gila baiwane, tagila daria 'ato'atolanga 'e aula na fanua lo'oo 'i wado, ma nau ku 'ame siria mooru amoru daria la'u 'ato'atolanga.

²⁹ Aia, fu'uwanefuta, nga manatalagu ne'e 'ilo'oo: Nga alata fana to'orunga 'ame lalau no'o fofona fanua lo'i wado. Ngaia na'a, lauta moru fuageni mooru moru sia alamia 'ani to'ofonosia 'amooru fa'asia taunga'inga fana God. ³⁰ Ngaia 'ame taringa'i lauta moru aani, 'amoe ma moru 'osa, 'amoe ma moru fori, 'amoe ma moru 'ame to'o na te'efuta 'ola. ³¹ Ngaia 'e 'ilo'oo la'u fana nga ta'a na'a manatalaga 'e abelo suria ni 'ola na fanua lo'oo 'i wado, gila sia manata ba'ita suria ni 'ola na mooringa lo'oori, suria nga fanua lo'oo 'i wado 'e gagalani 'ani sui no'o.

³² Aia, 'inau ku siria mooru moru sia manata 'abelo mola suria te'efuta 'ola. Nga wane ne'e 'ame fuageni, ngaia 'ani abelo mola 'ania nga taunga'inga fana nga Alafa. Ngaia 'e siria 'ani fa'abaole'a nga Alafa. ³³ Tafe'ua ma nga wane ne'e fuageni, ngaia manata ba'ita suria 'ola na fanua lo'oo 'i wado, suria ngaia 'e siria 'ani fa'abaole'a noni aana. ³⁴ Ma alata lo'oo te'efou nga manatanga aana 'e leka no'o suria rua 'ola, nga kwaisiriinga na nga noni aana ma nga kwaisiriinga na Alafa. Ma ka 'ilo'oo la'u mola, lauta nga noni ngaia 'ame to'o na wane, ngaia 'abelo mola fana nga taunga'inga fana nga Alafa, suria ngaia 'e kwatea no'o mangona ma nga nonina fana God.

Ma lauta ta noni 'e to'o na wane, ngaia 'e manata mola suria ni 'ola lo'oo fofona fanua lo'oo 'i wado, suria ngaia 'e siria mola 'ani fa'abaole'a wane aana. ³⁵ Ma naku 'ame iiria mola 'ola lo'oori fana kwatelana 'ato'atolanga famooru. Tafe'ua mai, nau ku iiria ni 'ola lo'oori, tofunu 'inau ku siria booni lamooru, fana amoru taunga'i le'a fana nga Alafa, ma moru ka to'oru odo mola.

³⁶ Lautu te'efuta wane alakwa 'e feea nga larii na'a gila arufafi ai fana, tafe'ua ma gala madafia iiria ngaia 'e le'a lauta gala 'ame to'o mola agaa'a. Ma lauta nga kwaisiriinga aana fana noni aana 'e iiki, ma ngaia ka siria no'o feelana nga larii lo'oo, ngaia le'a fana 'ani feea kau. Ma lauta ngaia 'e feea nga noni lo'oori, 'i gaa'a gala 'ame agea mola te'efuta 'ola 'e ria no'ona. ³⁷ Tafe'ua ma, lauta wane alakwa lo'oori 'ani ma'asiri mola na fuageninga, ma lauta ngaia 'e tegela 'ani dau fafia kwaisiriinga aana na labe'e wane, ngaia le'a fana 'ingaia 'ani nana'i mola fa'asia feelana nga larii lo'oo. ³⁸ Ngaia na'a, ngaia 'e le'a mola lauta amoru fuageni ma moru ka baiwane. Ma ngaia le'a 'e iiki lauta moru 'ame fuageni 'amoe ma moru 'ame baiwane.†

³⁹ Lautu ta noni 'e to'o na wane, ngaia 'ame le'a fana 'ani 'akwasia wane aana. Ma lauta nga kwaiina ngaia 'e mae, nga noni lo'oori su'asuria

---

† **7:38** Grik ngaia 'ame wataga. Bala ngaia iiria “Lautu 'i'oo madafia na 'i'oo 'ame agea 'ola 'e odo fana larii amu fana ruilana fa'asia baiwanenga, alamia 'ani baiwane. Lo'oo 'i'oo 'ame agea ta 'ola ne'e ria. Ma lauta 'i'oo manata tegela fana ruilana fa'asia baiwanenga, arua 'ani agea no'o. Ngaia 'e le'a fana 'oi alamia 'ani baiwane. Ma ngaia 'e le'a la'u mola lauta 'i'oo 'ame alamia fana 'ani baiwane. Ta 'ola 'ame kuta mola ai.”

'ani baiwane la'u, lauta wane lo'oo ngaia tagoto'o ala Jisas Kraes la'u mola. ⁴⁰ Ma gwa'a ngaia 'ilo'oo, lauta ngaia 'ame baiwane la'u, ngaia te'e aile'a ba'ita. Ngaia lo'oo manatalagu, tafe'ua mai nau ku madafia nga Anoe 'ola Abu na God no'o 'e faate'enia fagu.

8

Nga ketonga na'a gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola

¹ 'I nau ku giri kau 'aku lamadu'aa nga kwaiorisinga laka'u 'amooru suria nga ketonga na'a gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola.

Ngaia 'e kwala'imori, dauru te'efou goru to'o na su'a'olanga suria God. Tafe'ua su'a'olanga 'e agea wane 'ani fata naunau la'u mola. Tafe'ua ma, kwaimaanga ne'e kwatea ma goru ka kwaibooni adauru kwairiu. ² Ma ni dai ne'e iiria ngaia 'e su'a 'ola 'e aula, ngaia 'ame su'a mola na ta 'ola. ³ Tafe'ua ma nga wane ne'e kwaimaa fana God, God 'e su'a no'o ana.

⁴ Aia, suria nga ketonga lo'oo gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola, dauru goru su'aai nga nunu'i 'ola lo'oo, gila 'ame momoori kwala'imori. Du'ana dauru goru su'aai te'ingaia God momola ne'e to'o. ⁵ Ma gwa'a tani wane ngaa'i gila ka fo'asia ni 'ola 'e aula 'i langi ma 'ubulana fanua lo'i wado la'u mola, ma gila ka iiria ni 'ola lo'oori na'a god ma nga alafa, ⁶ dauru goru su'aai te'e God no'o ne'e nana'i. Ngaia na nga Mama'a, ma ngaia ka launge'enia 'ola lo'oo te'efou, ma goru bi'i moori fana 'agoru taunga'i fana. Ma adauru goru to'o mola na te'e Alafa momola la Jisas Kraes ne'e boonia God fana

launge'enilana ni 'ola lo'oo te'efou, ma ngaia ka kwatea la'u mola nga mooringa fadauru.

⁷ Ma tani ta'a na'a gila tagoto'o, gila 'ame su'a mola na ni nunu'i 'ola 'e 'ame kwala'imori. Ma gila ka fo'asia ni nunu'i 'ola lo'oo sui no'o mai, ma gila manata iiria nga ketonga na'a gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola, ngaia ketonga na nunu'i 'ola lo'oo. Ma 'e wada'u fana 'agila kwaimanadai lauta gila 'ania nga ketonga no'ona, tofunu fito'onga aga 'e 'ame tegela ma gila madafia iiria gila sua 'i maana God. ⁸ Tafe'ua ma 'inau ku iiria famooru, 'e 'ato no'o fana ketonga 'ani kwaibooni adauru fana fa'abaole'alana God. Suria lauta goru 'ania nga ketonga, ngaia 'ame taringa'i mola ana God, ma lauta goru 'ame 'ania, ngaia 'e 'ame orimatari la'u mola.

⁹ Ma gwa'a 'ani 'ilo'oo, moru aga suri 'amooru, fa'asia 'ola ne'e odo mola 'amooru agea, ngaia agea ta'a na gila tagoto'o na'a tagoto'onga aaga 'e waata'uta'u ma gila ka 'esiga no'o na rianga ¹⁰ 'Amooru moru su'aai ngaia 'ame kuta fana 'anilana ketonga 'ilo'oo. Gwa'a 'ino'ona, lauta ta'a na'a fito'onga aaga 'ame tegela, gila agasia na moru 'ania ketonga 'ilo'oori 'ubulana 'ifi abu na nga nunu'i 'ola. Sui ma tagila leka suri 'amooru ma gila 'ania fangalaa na'a gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola, ma gila ka agea ni 'ola na'a manatalaga iiria faga ne'e kuta. ¹¹ 'Ino'ona ma, suria su'a'olanga amooru, mooru ngadaa nga wane ni futanga amooru na'a fito'onga aana 'e 'ame tegela 'ua. Ma wane no'ona, la Jisas Kraes 'e mae no'o fana. ¹² Alata moru agea 'ola 'e ria ana tani ta'a na gila tagoto'o 'ania iiria fana 'agila agea ni 'ola

lo'oo gila manata 'i suria ngaia kuta, mooru agea 'ola 'e ria ala Kraes la'u mola. ¹³ Ngaia lo'oo, 'e 'ato iiki 'aku 'ania ketonga ne'e agea wane ni futanga agu 'ani 'esia. Du'ana naku 'ame siria 'aku kwatea fana ta'a ni futanga agu 'agila agea te'efuta 'ola na'a manatalaga 'i talana iiria ngaia 'e kuta fana agelai.

9

La Pol ngaia 'ame ula burina ta'a fana kwate-lana 'ola

¹ Aia, moru su'a no'o ai 'inau wane ku arube. Ma moru su'aai 'inau na Wane ni Kwairiinga, ma 'inau ku agasia no'o la Jisas nga Alafa adauru. Mai 'amooru moru tagoto'o na nga Alafa suria nga taunga'inga agu fana. ² Ngaia na'a, gwa'a tani wane ngaa'i gila iiria nau nga Wane ni Kwairiinga 'amoe, 'amooru moru su'aai 'inau nga Wane ni Kwairiinga, suria nga tagoto'onga amooru na nga Alafa ne'e faate'enia nau nga Wane ni Kwairiinga.

³ Na nga alata tani ta'a gila iila fagu, nau ku du'aa 'ilo'oo aaga: ⁴ Fe'ua? Nau ku 'ame to'o na tegelangaa fana ngarilana ketonga ma nga go'unga fa'asia ni dai na'a nau ku fa'ananauga?

⁵ Fe'ua? Nau ku 'ame to'o na tegelangaa fana agelai suria la Pita fe'enia tani Wane ni Kwairi-inga, ma ni wanefuta ala Jisas, na'a gila to'o na ni noni gila tagoto'o lo'oo gila leleka fe'eniga na lekanga aaga. ⁶ Fe'ua? La Banabas fe'eni nau, mee'e mele 'ame to'o na tegelangaa fana ngarilana kwaiboonga fa'asi 'amooru fana mee'e mele sia abelo mola 'ania taunga'inga kwaitatari? ⁷ Ma

gwa'a ta'a na fununga, ngaia 'ato fana 'agila agea nga taunga'inga kwaitatari fana forilana nga ke-tonga aga. Ma wane na'a ngaia 'e kirua lode ai, ngaia su'asuria 'ani 'ania nga lode'e 'ola na 'ai ne'e kirua. Maka 'ilo'oo la'u mola fana ta'a gila aga suria nga amu'i sifisifi, gila su'asuria 'agila ngaria la'u mola nga meleki fana go'ufilai.

⁸ Ma nau ku 'ame leka suria manatangaa na fanua lo'i wado mola suria nga Tagi ala Moses 'e iiria la'u mola 'ola lo'oori. ⁹ 'I'oo su'aai 'ubulana Tagi ala Moses lo'oo, ngaia 'e fata 'ilo'oo, "Alata nga buruka 'e taunga'i famu 'ubulana langa'a amu, 'i'oo sia gau mola 'usia fokana."☆ Ma God 'ame fata mola 'ania ni 'ola lo'oo suria te'e buruka. ¹⁰ Tafe'ua ma 'ingaia 'e fata la'u mola suri 'adauru. Ngaia na'a, ta'a na gila kirua nga lodona 'ola lo'oo ma nga ta'a fana 'erilana 'ola, gila te'efou na'a gila mama-nia fana ngarilana ni lodona 'ola na alata na unu'i 'ai lo'oori 'e suka. ¹¹ Maka 'ilo'oo la'u mola famee'e, tofunu mee'e mele fata foula'i 'ania nga Kwairi-inga Le'a lo'oo famooru 'ilaka'u nga wane laka'u 'e kirua nga lodona 'ola 'ubulana wado. Ngaia na'a, 'e le'a fana 'amoru kwaibooni 'amee'e fana mooringa amee'e fofona fanua lo'oo 'i wado. ¹² Ma lauta tani ta'a ni kwaifa'anana 'amooru gila to'o na tegelangaa fana ngarilana kwaibooninga fa'asi 'amooru, ngaia 'ino'ona la'u mola amee'e mele to'o na tegelangaa ne'e riufiga fana ngarilana 'ola lo'oori fa'asia mooru. Ma gwa'a amee'e mele to'o na tegelangaa lo'oo, mee'e mele sia soe 'amooru mola fana te'efuta 'ola, tofunu amee'e mele 'uri fana lekanga 'ubulana 'ato'atolanga tofunu goru

---

☆ 9:9 Diuteronomi 25:4

'ame siria te'efuta 'ola 'ani to'o'usia Kwairiinga Le'a lo'oo suria la Jisas Kraes.

¹³ 'Amooru moru su'aai ta'a na'a gila taunga'i 'ubulana 'Ifi Abu na God, gila ngaria no'o ketonga aaga fa'asia 'ubulana 'Ifi Abu na God, ma ta'a na gila do'ofia tabonga, gila 'ania nga me'e lefu na ni 'ola na gila tabo 'ania na nga lefu ni tabonga lo'oori. ¹⁴ Maka 'ilo'oo la'u mola, nga Alafa 'e iiria nga ta'a na'a gila kwairii 'ania Kwairiinga Le'a lo'oo, gila to'omia 'agila ngaria nga foforinga aga fofona fanua lo'i wado fana taunga'inga lo'oori.

¹⁵ Ma gwa'a 'inau ku to'o na tegelangaa fana ngarilana ni 'ola lo'oori fa'asia nga ta'a na'a nau ku fa'ananauga, naku sia soea mola te'efuta 'ola fa'asia ta wane. Ma tala'ina lo'oo, 'inau ku 'ame giria ni 'ola lo'oo fana 'aku ngaria te'efuta 'ola. Ma 'e le'a lauta 'inau ku mae 'ina'o sui ma 'inau ku bi'i soe 'amooru fana te'efuta 'ola, tofunu 'inau ku 'ame siria te'efuta wane 'ani ngaria tegelangaa agu fana 'aku fata naunau suria 'ola lo'oo. ¹⁶ Ma 'e 'ame to'omia fana 'inau 'aku fata naunau suria nga foulange'enilana nga Kwairiinga Le'a lo'oo, tofunu nga Alafa 'e alenau fana agelai. Ngaia lo'oo, kwa'ikwa'inga aana fagu te'e ba'ita lauta nau ku 'ame kwairii 'ania Kwairiinga Le'a lo'oo. ¹⁷ Lautu 'inau ku foulange'enia nga kwaisiriinga agu, ngaia 'e talawada'u fana 'aku ngari bata no'o ai. Tafe'ua ma nau ku 'ame firia taunga'inga lo'oo; nau ku agea mola nga taunga'inga lo'oo suria God 'e alenau mai fana agelai. ¹⁸ Aia, 'olataa na'a foforinga agu fana taunga'inga lo'oo? Nga foforinga agu, ngaia lo'oori fana kwairiinga 'ania Kwairiinga Le'a lo'oo fana ta'a te'efou, ma naku sia

ngaria ta foforinga fana 'olataa na'a nau ku agea, gwa'a 'ani to'omia fana soealana tani 'ola fagu.

¹⁹ Ma 'inau, te'efuta wane 'e sia usunge'eni nau mola fana lo'onga tofuna gila fori nau. Ma tafe'ua 'ani 'ilo'oo, nau ku taunga'i tegela'a fana ta'a lo'oo te'efou 'ilaka'u nga wane ni taunga'inga, fana nga ta'a 'e aula lo'oo 'agila tagoto'o ala Jisas Kraes.

²⁰ Ngaia na'a, alata 'inau ku to'oru fe'enia ta'a 'i Jiu, nau ku dau suria nga falafala 'i Jiu, fana 'aku kwaibooni aaga fana tagoto'onga. Ma gwa'a nau ku 'ame nana'i olofana Tagi lo'oo ala Moses, 'inau ku lo'o mola suria, fana 'aku booniga fana tagoto'onga aga.

²¹ Ngaia 'ilo'oo la'u mola na alata 'inau ku to'oru fe'enia ta'a gila 'ame Jiu, nau ku dau suria falafala aaga ma 'inau ku 'ame leka suria Tagi ala Moses, fana 'aku booniga fana tagoto'onga. Ma 'inau ku 'ame iiria na'a 'inau ku 'akwasia na tagi na God, tofuna 'inau ku lo'o mola suria nga tagi ala Jisas Kraes.

²² Ma ka 'ilo'oo la'u mola, na alata nau ku to'oru fe'enia nga ta'a na nga tagoto'onga aaga 'ame tegela 'ua, nau ku to'oru 'ilaka'u 'igila la'u mola, fana 'aku booniga. Ngaia lo'oo, nau ku leka suria falafala lo'oo 'e aula, ma 'inau ku to'oru 'ilaka'u nga ta'a lo'oo te'efou, fana 'aku boonia nga ta'a fana tagoto'onga ala Jisas Kraes.

²³ Nau ku agea nga 'ola lo'oori, fana nga ta'a 'e aula 'agila tagoto'o na nga Kwairiinga Le'a lo'oori, ma fana 'inau 'aku ngaria ni 'ola le'a lo'oo na'a Kwairiinga Le'a lo'oo 'e fata 'i suria.

Dau fafia moorilamu

²⁴ Mooru moru su'a no'o ai, gwa'a nga ta'a 'e aula gila totola na kwai'ariringaa, tafe'ua ma te'e

wane momola na te'e ngaria nga foforinga. Aia, moru ta'a na'a moru tagoto'o ala Jisas Kraes, moru taunga'i tegela fana longonga suria nga kwaisiringa na God 'ilaka'u ta'a na'a gila totola 'e 'aferu na kwai'ari'aringaa, fana God 'ani kwatea foforinga famooru. ²⁵ Aia, ma nga wane ne'e totola na nga kwai 'ari'aringaa, ngaia 'e dau fafia nonina 'i talana, fana nga nonina 'ani to'omia totolangaa 'aferu, fana ngaia 'ani ngaria nga foforinga na te'e sui mola. Ma ta'a na'a goru tagoto'o, goru totola fana 'agoru ngaria nga foforinga ne'e nana'i firi. ²⁶ Ngaia lo'oo, 'inau ku totola 'ilaka'u nga wane ne'e totola 'aferu maka leka odoodo no'o fana lefu ni fa'asuilana totolangaa. Ma 'inau ku 'ilaka'u la'u mola wane ne'e funu na kwaigumuringaa ma ma'e gumumugu agu 'e 'ame tala no'o. ²⁷ Ma 'inau ku dau fafia nonigu, fa'asia nau nga wane lo'oo ku kwaifa'ananau na nga ta'a lo'oo, God ta 'ame kwatea mola foforinga fagu.

10

Nga ta'a na gila tagoto'o gila sia fo'asia mola nga nunu'i'ola

¹ Ta'a ni futanga agu, moru manata suria nga wawarifu dauru nga ta'a 'i Jiu. Gila nana'i olofana me'e kofa lo'oo ne'e talaiga, ma gila ka olofolosia aasi laka'u. ² Tofuna gila leka suria la Moses olofana nga me'e kofa alata gila olofolosia nga aasi, gila lado no'o fe'enia la Moses, 'ilaka'u dauru goru lado fe'enia la Jisas na naruabunga. ³ Ma gila te'efou na'a gila 'ania ketonga la God 'e kwatea faga, ⁴ ma gila go'ufia la'u mola nga ka'o lo'oo

ngaia 'e kwatea faga. Nga ka'o lo'oo 'e leka mai fa'asia nga fou lo'oo la God 'e faate'enia faga. Ma nga fou lo'oori na'a la Jisas Kraes, ma ngaia ka leka fe'eniga. ⁵ Tafe'ua ma God 'e 'ame aile'a suria nga aulalana bulota'ilaga ne'e ria. Ma tofuna 'ola lo'oori, gila ka mae 'ubulana nga gule'e lefu langalanga na'a gila riu ai.

⁶ Ma 'ola lo'oori 'e lau 'ilo'oo faga fana 'ani kwatea nga fa'abasunga fadauru na 'olataa lo'oo na'a te'e lau fadauru lauta goru leka 'i suriga fana sirilana 'ola ne'e ria, ⁷ Dauru goru sia fo'asia mola nunu'i 'ola 'ilaka'u tani ta'a aaga gila agea mai 'i na'o. Suria nga Girigiringa Abu laka'u 'e iiria, "Gila to'oru fana fangalaa, ma gila go'u 'e iiki, fe'enia agemaninga 'ilaka'u no'o nga ta'a gula 'i buri."☆

⁸ Ma adauru, goru sia agea nga agemaninga lo'oo 'ilaka'u tani ta'a mai 'i na'o, tofuna God 'e kwatea kwa'ikwa'inga faga ma rua akwala ma oru to'oni (23,000) wane gila ka mae na te'e gani momola.

⁹ Ma dauru goru sia irito'ona mola nga Alafa 'ilaka'u tani ta'a aaga na'a gila agea, ma waa ka ke'ega ma gila ka mae no'o. ¹⁰ Ma dauru goru sia 'uga mola fana God 'ilaka'u tani ai aaga gila agea, ma God ka kwatea mai nga enselo fana kwa'ilaga.

¹¹ Ma ni 'ola lo'oori 'e lau faga fana fa'abasu ladauru. Ma nga alafuunga lo'oori ka to'oru no'o 'ubulana Girigiringa Abu fana fa'ananau ladauru ta'a na'a goru to'oru 'ubulana gani 'ita'i lo'oo.

¹² Aia, ma nga wane ne'e madafia iiria nga tagoto'onga aana 'e tegela'a, ngaia te'e 'abelo le'a 'ania fa'asia ngaia ta agea la'u mola nga 'ola ne'e

---

☆ **10:7** Eksodas 32:6

ria. ¹³ Na nga alata moru daria irito'onga, ngaia nga 'ola fooru 'amoe, suria ta'a te'efou gila daria la'u mola irito'onga 'ilo'oo. Ma God 'e kwaibooni na ta'a na gila fito'o ana, ma ngaia 'e sia rugasi 'amooru mola fana irito'onga ne'e riufia nga tege-langaa 'amooru. Ma nga alata moru daria irito'onga, God te'e kwatea nga tegelangaa famooru fana 'amoru ma'asini te'enia abulonga 'ame le'a.

¹⁴ Ngaia lo'oo, ni wane goru futa, moru 'akwa fa'asia fo'asilana nga nunu'i 'ola. ¹⁵ Aia, ma mooru ta'a su'a'ola lo'oo, moru manata le'a 'i suria nga alafuunga agu, ma lauta mooru moru alafafia, ma moru lo'o suria. ¹⁶ Aia, ma suria nga Fangalaa na Alafa, na alata goru go'u na kakao, dauru goru lado na nga 'abuna la Jisas Kraes. Ma nga beret lo'oo goru niia, alata goru 'ania, goru lado no'o fe'enia na nga nonina la Jisas Kraes. Ma goru baatafea God fana ni 'ola lo'oori. ¹⁷ Ma ngaia te'e beret momola. Ma gwa'a goru ka aula, dauru te'e labe'e wane momola, suria goru lado mola na te'e beret lo'oori.

¹⁸ Aia, moru manata suria nga ta'a 'i Israel. Alata ta'a aaga na'a gila 'ania 'ola na'a gila tabo 'ania fana God fofona lefu ni tabonga, gila lado la'u mola 'ania fo'asilana God. ¹⁹ 'E 'uta'i? Nau ku iiria nga nunu'i 'ola no'ona ma nga ketonga gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola ngaia 'ola ba'ita? ²⁰ 'Amoe no'o! Tafe'ua ma 'inau ku iiria, na alata gila fo'asia nunu'i 'ola, gila fo'asia nga anoe 'ola 'e ria ma gila 'ame fo'asia mola God. Ngaia na'a, 'inau ku 'ame siria 'amoru lado fe'enia nga anoe 'ola 'e ria lo'oori. ²¹ Suria mooru moru 'ame to'omia 'amoru go'u na kakao na nga Alafa fe'enia kakao na nga adalo.

Ma moru 'ame to'omia 'amoru 'ania fangalaa na Alafa fe'enia nga fangalaa na adalo ²² Lauta 'agoru age 'ilo'oo, nga Alafa te'e baoria fadauru. Ma dauru goru sia to'omia la'u fana ulanga 'usia nga kwa'ikwa'inga aana.

²³ Tani ta'a ngaa'i gila fata 'ilo'oo, "Goru su'asuria 'agoru agea mola afirina 'ola lo'oo goru siria, suria ngaia 'ame kuta mola fadauru." Tafe'ua ma 'inau ku iiria, "Afirina 'ola 'e 'ame le'a, ma nga 'ola lo'oo te'efou 'ame kwaibooni adauru kwairiu." ²⁴ Goru sia manata mola suria 'olataa lo'oo 'e le'a fadauru 'i taladauru. Tafe'ua ma tagoru manata la'u mola 'i suria 'olataa ne'e boonia la'u nga ta'a matari lo'oo.

²⁵ Ngaia 'e le'a mola fana 'anilana 'olataa na'a mooru moru foria na usi'a.* Ma mooru moru sia manata abelo mola suria nga keto lo'oori 'e leka mai fa'asia 'i fai. ²⁶ Ngaia 'e le'a mola fana 'anilana te'efuta ketonga, suria nga Girigiringa Abu laka'u 'e iiria, "Nga fanua lo'oo 'i wado ma nga 'ola te'efou 'i fofona, nga 'ola na Alafa te'efou." ☆

²⁷ Ma lauta nga wane ne'e 'ame tagoto'o ala Jisas Kraes 'ani soe'o fana ketonga 'i 'ifi aana, mai 'i'oo ko leka, moko 'ania no'o 'olataa no'ona ngaia 'e kwatea famu fana 'anilai. 'I'oo sia manata 'abelo fana orisilai lauta nga ketonga lo'oo gila tabo 'ania fana nunu'i 'ola. ²⁸ Tafe'ua ma lauta te'efuta wane 'e iiria famu, "Nga ketonga lo'oo, gila tabo 'ania fana nga nunu'i 'ola," 'ino'ona 'i'oo sia 'ania mola ketonga no'ona, fa'asia nga manatana wane ngaa'i

---

* **10:25** Na alata no'ona, te'e gule'e 'ola na nga 'ola gila tabo 'ania, gila foria na usi'a. Tani ta'a gila madafia 'e 'ame le'a fana 'anilai

☆ **10:26** Sam 24:1

ta 'esia. ²⁹ 'I'oo madafia ngaia 'e le'a mola. Tafe'ua ma nau ku 'ame siria 'i'oo 'ani ngadaa manatana wane ngaa'i.

Lauta ta wane 'e kwaiorisi 'ilo'oo agu, “Lauta nga ketonga 'ame abu fagu, 'utaa lo'oo manatana wane ngaa'i 'e rui nau fa'asia 'anilana ketonga lo'oo? ³⁰ Ma lauta 'inau ku baatafea God fana ketonga agu, 'utaa lo'oo wane matari 'e fata fagu fana nga ketonga lo'oo nau ku baatafea God no'o fai?”

³¹ Aia, 'inau ku lamadu'aa 'ilo'oo: Ni 'ola lo'oo te'efou 'ani 'oi agea, lauta 'i'oo keto, 'amoe ma 'ani 'oi go'u, 'i'oo agea ni 'ola lo'oori te'efou fana nga iiri ba'itangaa na God. ³² Mooru nana'i 'ania to'orunga ne'e 'ame kwatea ta 'ato'atolanga fana nga ta'a 'i Jiu, 'amoe ma nga ta'a na'a gila 'ame Jiu, 'amoe ma fana nga ta'a ngaa'i na gila tagoto'o na God. ³³ Moru leka suri nau tofuna nau ku iiri irito'ona fana fa'abaole'alana ta'a te'efou 'ania ni 'ola lo'oo nau ku agea. 'I nau ku 'ame manata to'ona fana fa'abaole'alagu 'i talagu, tafe'ua ma 'inau ku manata fana kwaibooninga na ta'a lo'oo te'efou, fana 'agila to'o na mooringa firi.

11

¹ Ngaia lo'oo, amoru leka suri nau, 'ilaka'u la'u mola 'inau ku leka suria la Jisas Kraes.

Falafala 'e odo suria nga fo'anga

² Nau ku fa'aba'ita 'amooru suria 'amooru moru manata to'ogu suria gani mai gani, ma moru ka leka 'i suria nga kwaifa'ananaunga lo'oo 'inau ku kwatea famooru.

³ Ma 'inau ku siria amoru su'ana God ne'e ba'ita fafia la Jisas Kraes, ma la Jisas Kraes ngaia 'e ba'ita

fafia nga ta'a wane te'efou, ma nga ta'a gila to'o geni lo'oo gila ka ba'ita fafia nga noni aaga. ⁴ Ngaia na'a, lauta ta wane 'e fo'a 'amoe ma ka alafuu 'ania nga fatalana God, maka ruu fafia nga gouna, ngaia 'e fa'amaila la Jisas Kraes na ngaia 'e ba'ita fafia. ⁵ Ma lauta ta noni 'e fo'a 'amoe ma ka alafuu 'ania nga fatalana God, ngaia 'e le'a fana ngaia 'ani ruu fafia nga gouna, fa'asia ngaia ta fa'amaila nga wane aana ne'e ba'ita fafia. Nga noni lo'oo 'ame agea 'ilo'oo, ngaia 'e 'ilaka'u nga noni na gila sufi atea gouna fana fa'amailalana. ⁶ Alata ngaia 'e 'ame ruu fafia nga gouna, ngaia 'ilaka'u ngaia 'e sufi atea gouna. Ngaia na'a, 'e le'a fana fu'igeni 'agila arua nga 'ola fana 'ani ruu fafia gouga, 'i suria ngaia 'ola ni mailanga fana noni 'ani sufi atea nga gouna. ⁷ Aia, ma nga ta'awane gila sia ruu mola fafia nga gouga, suria God 'e launge'eniga 'ilaka'u 'i ngaia talana, ma gila ka faate'enia nga kwangakwanganga aana. Ma nga fu'igeni, gila ka faate'enia nga kwangakwanganga na wane. ⁸ Du'ana alata God 'e launge'enia nga wane eteeta, nga noni 'ame fa'afuta nga wane. Tafe'ua ma, God 'e launge'enia nga noni fa'asia nga nonina nga wane eteeta. ⁹ Ma God 'e 'ame launge'enia nga wane fana boonilana nga noni. Tafe'ua ma ngaia 'e launge'enia nga noni fana boonilana nga wane. ¹⁰ Ngaia na'a, tofuna 'ola lo'oo ma tofuna nga enselo, nga noni 'agila to'o na 'ola fana ruunga fafia nga gouga fana 'ani faate'enia na ngaia 'e iiri ba'ita na nga wane aana.

¹¹ Ma gwa'a 'ani 'ilo'oo, fadauru ta'a lo'oo goru tagoto'o na nga Alafa, wane ma noni, goru boonina adauru kwairiu. Nga noni 'ani boonina nga

ta'awane, ma nga ta'awane 'agila boonia nga fu'igeni. ¹² Ma gwa'a nga noni ka leka mai fa'asia nonina nga wane eteeta, nga noni ne'e fa'afuta wane. Ma God lo'oo ne'e launge'enia ni 'ola lo'oo te'efou.

¹³ Moru manata madi suria lauta ngaia 'e le'a mola fana noni 'ani fo'a lauta ngaia 'ame 'afua gouna. ¹⁴ Dauru goru su'a no'o ai, God ngaia 'ame launge'enia nga ta'a wane fana ifuga 'ani tekwa 'ilaka'u nonigeni. Ma lauta nga ifuna wane 'ani 'ino'ona, ngaia te'e maila ba'ita. ¹⁵ Tafe'ua ma, lauta nga nonigeni gila to'o no'o na ifuga 'e tekwa, ngaia 'e aga 'e le'a 'e iiki. Suria God 'e kwatea nga ifiifuna gouga ne'e tekwa fana 'ani ruu fafia gouga. ¹⁶ Aia, lauta te'efuta wane ngaia 'ame siria mola 'ani ala fafia nga kwaifa'ananaunga agu suria nga 'ola lo'oo, nau ku iiria 'ilo'oo fana: Meeru meru 'ame to'o na falafala matari lo'oo 'imeeru meru kwaifa'ananau 'ania. Ma ni siosi na God 'ubulana fanua lo'oo te'efou, gila agea 'ilo'oo la'u mola.

Falafala 'e odo suria nga Fafangalaa na Alafa

¹⁷ Aia, ma suria nga 'olataa nau ku giria no'o famooru na alata lo'oo, nau ku sia fa'aba'ita mooru mola. Suria alata mooru ugu fana fo'anga, nga abulongaa amooru 'e ria, ma moru 'ame kwai-booni na ta'a, tafe'ua mai 'amooru moru ngadaa ta'a. ¹⁸ Nga 'ola eteeta nau ku iila famooru du'ai ne'e 'ilo'oo: Nau ku longoa na alata moru ugu, moru tagala'i 'i laloamooru. Ma 'inau ku su'a le'a na tani 'ola nau ku longoa 'e kwala'imori. ¹⁹ Maka kwala'imori ba'ita, nga tagala'inga lo'oori 'e faata'i folaa no'o ani dai ne'e leka suria God.

²⁰ Aia, na nga alata moru ogu mai fana Fafangalaa na Alafa, 'e 'amoe la'u nga Fafangalaa na Alafa kwala'imori lo'oo moru 'ania. ²¹ Suria mooru moru keto mola ma moru 'ame mamania no'o nga ta'a ngaa'i. Ngaia na'a, tani ta'a amooru gila ka molo'u mola, ma tani ta'a amooru gila go'u leleka ma gila ka kwekweto no'o. ²² Ngaia na'a, 'e le'a fana 'amoru keto madi 'i 'ifi amooru fa'asia moru ta fa'amaila tani ta'a na gila 'ame to'o na ketonga 'e aula. Suria alata mooru moru keto ba'ita 'i maana nga ta'a gila galafa'a, 'amooru moru faate'enia na'a 'amooru 'ame iiri ba'ita mola na siosi na God. Fe'ua, mooru moru madafia nau ku iiri ba'ita 'amooru tofunu nga abulongaa amooru ne'e 'ilo'oo? 'Amoe no'o!

Nga Fafangalaa na Alafa

(Mat 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Nga kwaifa'ananaunga suria nga Fafangalaa na Alafa lo'oo 'inau ku kwatea famooru, 'inau ku ngaria fa'asia nga Alafa, maka 'ilo'oo: Na logo laka'u la Judas 'e 'olonge'enia nga Alafa la Jisas fana maarimae aana, ngaia 'e ngaria nga beret, ²⁴ ma ngaia ka baatafea God fai, ma ka nia, maka fata 'ilo'oo, "Ngaia no'o na nonigu lo'oo nau ku kwatea famooru. Moru 'ania fana madailagu." ²⁵ Ma burina gila keto 'e sui, la Jisas ka ngaria ma'e kakao na waen, ma ngaia ka fata la'u 'ilo'oo, "Nga ma'e kakao na waeni lo'oo na nga fataarunga'inga fooru na God 'e launge'enia 'ania 'abugu. Na nga alata moru go'ufia, moru manata to'ogu."* ²⁶ Ngaia lo'oo, alata moru 'ania beret lo'oo fe'enia nga ma'e teteu lo'oo, 'amooru

* 11:25 Jeremaea 31:31; Eksodas 24:8

fa'ataloa nga maenga ala Jisas leleka maka nigi na orilana mai la Jisas.

²⁷ Ngaia na'a, lauta nga wane 'e 'ania nga beret na Alafa, ma ka go'ufia nga ma'e teteu lo'oo 'ania nga falafala ne'e ria,* ngaia 'e ngadaa nonina fe'enia nga 'abuna Alafa. ²⁸ Ngaia na'a, ni dai adauru ne'e siria 'ani 'ania Fafangalaa na Alafa, ngaia 'ani manata madi suria nga falafala aana 'i talana, sui ma ngaia te'e bi'i 'ania nga beret ma ka bi'i go'u na nga ma'e teteu lo'oori. ²⁹ Suria lauta wane 'ame manata suria nga nonina Alafa na alata ngaia 'ania nga beret ma ka go'u na nga ma'e teteu lo'oo, ngaia 'e ngaria no'o kwa'ikwa'inga fana 'i talana na alata ngaia 'e 'ania nga Fafangalaa na Alafa. ³⁰ Ngaia lo'oo 'e kwatea nga ta'a aula gila fii, ma gila ka waata'uta'u, ma tani ta'a ngaa'i gila ka mae no'o. ³¹ Ma lauta goru aga su'a le'a na manata ladauru 'i na'o, na God ngaia 'e sia sufa 'adauru la'u. ³² Tafe'ua ma nga Alafa ngaia 'e sufa 'adauru na alata lo'oo fana fa'aodo ladauru, fa'asia ngaia ta sufa 'adauru fana maenga fe'enia nga ta'a lo'oo fofona fanua lo'oo 'i wado na alata ngai mai.

³³ Ngaia lo'oo, wanefuta agu, na alata moru ogu mai fana Fafangalaa na Alafa, mooru 'amoru mamania mooru te'efou. ³⁴ Ma lauta ta wane 'e molo'u, le'a fana ngaia 'ani keto madi 'i 'ifi aana, sui ma ngaia te'e bi'i leka na ogunga, fa'asia God

---

* **11:27** La Pol 'e fata suria falafala ne'e ria na ta'a 'i Korin lo'oo gila agea na ta'a. Ta'a gila tagoto'o na gila dari'ola gila ngadaa na ta'a galafa na gila tagoto'o na Fafangalaa na Alafa (11:21-22).

ta kwatea nga kwa'ikwa'inga famooru suria nga abulongaa amooru na alata 'amooru ogu.

Ma tani 'ola ngaa'i la'u taku fa'awatagaa na ta alata 'aku leka mai te'amooru.

12

Nga kwakwatenga fa'asia nga Anoe 'ola Abu

¹ Aia, wane goru futa, nau ku giri fana 'aku lamadu'aa nga kwaiorisinga amooru 'i suria ni kwakwatenga fa'asia nga Anoe 'ola Abu. Nau ku siria 'amooru amuru su'a le'a na kwakwatenga lo'oo Anoe 'ola Abu 'e kwatea fadauru. ² 'Amooru moru su'aai na alata mooru moru 'ame tagoto'o 'ua ala Jisas, nga nunu'i 'ola na gila 'ame moori, gila talai 'amooru 'e kuta no'o. ³ Mai nau ku siria amoru su'asuria lauta nga Anoe 'ola na God 'e talaia wane, ngaia 'ato fana nga wane lo'oori 'ani fata ngadaa la Jisas. Ma ka 'ilo'oo la'u mola, lauta nga Anoe 'ola Abu 'ame talaia wane, 'e 'ato no'o ngaia 'ani iiria la Jisas na'a nga Alafa.

⁴ Ma nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga kwakwatenga kwaitatari'a, tafe'ua ni kwakwatenga lo'oori 'e 'ita mola mai te'efou fa'asia te'e Anoe 'ola Abu. ⁵ Ma gwa'a taunga'inga lo'oo na Alafa ngaia 'e siria 'agoru agea ne'e kwaitatari, te'e Alafa momola lo'oo goru taunga'i fana. ⁶ Ma gwa'a adauru goru su'ana agelana taunga'inga matari'a, ma te'e God momola ne'e kwaibooni adauru fana agelai.

⁷ Ma nga Anoe 'ola Abu 'e faate'enia tegelangaa aana fadauru te'efou fana 'agoru taunga'i fana booni ladauru kwairiu. ⁸ Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana

alafuunga 'ania funi'oonga. Ma fana tani wane ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana alafuu 'ania su'a'olanga. ⁹ Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga fito'onga ne'e tegela'a faga. Ma fana tani ta'a ngaa'i la'u mola, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana gulalana ta'a gila fii.

¹⁰ Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana agelana 'ola ni 'alefosilai. Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e booniga fana alafuunga 'ania fatalana God. Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana 'agila aga su'ana lauta 'ola 'e 'ita mai fa'asia nga Anoe 'ola Abu 'amoe ma anoe 'ola matari. Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana alafuunga 'ania fatanga kwaitatari'a na'a gila 'ame su'a no'o ai. Ma fana tani ta'a ngaa'i, nga Anoe 'ola Abu 'e kwatea nga tegelangaa fana nga fa'awatagalana alafuunga na'a gila fata suria. ¹¹ Ma gwa'a ngaia 'e kwatea nga tegelangaa kwaitatari'a no'o fadauru te'efou suria nga kwaisiriinga aana, ma te'e Anoe 'ola Abu momola ne'e kwatea.

Dauru te'e labe'e wane momola ne'e to'o na ni gule'e 'ola 'e aula

¹² Dauru nga ta'a lo'oo goru tagoto'o ala Jisas Kraes, dauru goru 'ilaka'u te'e labe'e wane ala Jisas Kraes ne'e to'o na gule'e 'ola 'e aula ai. Ma gwa'a ngaia 'e to'o na ni gule'e 'ola 'e aula lo'oo, 'ingaaia te'e labe'e 'ola momola. ¹³ Dauru te'efou, nga ta'a 'i Jiu, ma ni ta'a ngaa'i na gila 'ame Jiu, ma nga ta'a na gila taunga'i tago lo'oo, ma nga ta'a na'a gila

arube, goru 'ilaka'u te'e labe'ola momola, suria te'e Anoe 'ola Abu momola lo'oo goru naruabu ai, fana 'agoru arua te'e labe 'ola momola lo'oo. Ma la God 'e kwatea te'e Anoe 'ola Abu momola 'ani to'oru 'ubulana moori ladauru te'efou.

¹⁴ Nga labe'e 'ola 'ame to'o na te'e gule'e 'ola momola, tafe'ua ma ngaia 'e to'o na ni gule'e 'ola 'e aula matari'a. ¹⁵ Ma lauta na 'a'ae 'e fata 'ilo'oo, “Nau nga gule'e 'ola na labe'e wane 'amoe, suria 'inau nga ninima 'amoe,” tafe'ua, nga 'a'ae lo'oori ngaia gule'e 'ola 'ua na labe'e wane lo'oo. ¹⁶ Ma lauta nga aringa 'e fata 'ilo'oo, “Nau nga gule'e 'ola na labe'e wane 'amoe, suria 'inau nga maa'e 'ola 'amoe,” ma tafe'ua nga aringa lo'oo nga gule'e 'ola 'ua na labe'e wane lo'oo. ¹⁷ Ma lauta nga labe'e 'ola te'efou lo'oo te'e maa 'ani lau mola, ngaia 'ato 'ani longoa te'efuta 'ola. Ma lauta nga labe'e 'ola te'efou te'e aringa 'ani lau mola, ngaia 'ato fana 'ani si'ini to'ona te'efuta 'ola. ¹⁸ Tafe'ua ma ngaia 'ame 'ino'ona tofuna alata God 'e launge'eni 'adauru, ngaia 'e arua ni 'ola lo'oori te'efou no'o na labe'e wane suria nga kwaisiriinga aana.

¹⁹ Ma lauta nga labe'e wane 'e to'o mola na te'e gule'e 'ola momola, ngaia nga labe'e wane kwala'imori 'amoe! ²⁰ Nga labe'e wane 'e to'o na ni gule'e 'ola 'e aula, tafe'ua ma ngaia te'e labe'e wane momola. ²¹ Ma tofuna ngaia 'ilo'oo, nga maa 'e 'ato no'o 'ani fata 'ilo'oo fana ninima, “Ninima, nau ku 'ame siri'o mola.” Ma ka 'ilo'oo la'u mola nga gou 'e 'ato no'o 'ani fata 'ilo'oo fana 'a'ae, “A'ae, nau ku 'ame siri'o mola.” ²² Tani ta'a ngaa'i gila manadaia tani gule'e 'ola ngaa'i na labe'e wane 'e waata'uta'u. Tafe'ua 'e 'ato iiki 'agoru moori lauta

gule'e 'ola lo'oori 'e 'amoe fa'asia labe dauru. ²³ Ma ni gule'e 'ola na labe'e wane na'a goru iiria 'e 'ame ba'ita mola, ngaia na'a 'agoru aga le'a suriga. Ma ni gule'e 'ola na labe'e wane na'a agasilana 'ame le'a mola, ngaia na'a 'agoru fa'aruufia 'ania ruu. ²⁴ Ma ni gule'e 'ola na labe'e wane na agasilaga 'e le'a, gila 'ame to'omia fana fa'aruufilaga. God 'e launge'enia 'ilo'oo na labe dauru, fana 'agoru fa'aba'itaa nga gule'e 'ola lo'oori na labe dauru na'a ta'a gila madafia gule'e 'ola 'uri'uri mola. ²⁵ Ngaia na'a, nga kwaitatari'anga 'amoe 'ubulana labe'e wane, suria ni gule'e 'ola lo'oo te'efou gila aga suriga kwairiu. ²⁶ Ma lauta te'e gule'e 'ola na labe'e wane ngaia 'e fii, ni gule'e 'ola lo'oo te'efou tagila fii la'u mola fe'enia. Maka 'ilo'oo la'u mola, lauta ta gule'e 'ola na labe'e wane gila tafea, nga labe'e wane te'efou tagila aile'a la'u mola.

²⁷ Aia, 'amooru te'efou mola na'a nga labena la Jisas Kraes, ma talate'e 'ola amooru lo'oo na'a tani gule'e 'ola na labena. ²⁸ Ma 'ubulana fufu'i ta'a na God, ngaia 'e kwatea nga taunga'inga matari kwairiu fadauru. Eteeta, ngaia 'e kwatea nga taunga'inga na Wane ni Kwairiinga fana tani ta'a ngaa'i. Ma ruana ngaia 'e kwatea taunga'inga na profet. Ma oruna ka kwatea taunga'inga na kwaifa'ananaunga. Ma ngaia ka kwatea tegelangaa fana agelana 'ola ni 'alefosilai. Ma, ngaia ka kwatea tegelangaa fana gulalana wane 'e fii. Ma ngaia ka kwatea nga tegelangaa fana kwai-booningaa. Ma 'ingaia ka kwatea la'u mola nga tegelangaa fana kwaitalainga. Ma ngaia ka kwatea la'u mola nga tegelangaa fana alafuunga 'ania

me'e alafuunga kwaitatari na gila 'ame su'aai.

²⁹ Aia, dauru te'efou dauru Wane ni Kwairiinga te'efou 'amoe, ma nga profet, ma nga wane ni kwaifa'ananaunga 'amoe. Ma ta'a lo'oo te'efou adauru goru 'ame to'o na tegelangaa fana age-lana 'ola ni 'alefosilai ³⁰ 'amoe ma nga tegelangaa fana gulalana wane 'e fii. Dauru te'efou goru 'ame to'o na tegelangaa fana alafuunga 'ania me'e alafuunga, ma dauru te'efou goru 'ame to'omia fa'awatagalana alafuunga na'a gila fata 'ania. ³¹ Mooru laenia nga kwakwatenga ba'ita lo'oo. Ngaia lo'oo, nau ku faate'enia nga 'ola ne'e le'a maka riufia no'o 'ola lo'oori te'efou.

13

Kwaimaanga

¹ Lauta 'inau ku alafuu 'ania me'e alafuunga matari na ta'a ma nga alafuunga na enselo la'u mola, tafe'ua ma 'inau ku 'ame kwaimaa mola fana ta'a, nga alafuulagu ngaia 'ola 'uri'uri lo'oo mola, ma ngaia 'e 'ilaka'u mola nga ringena kokole 'ola na gila bakaa. ² Ma lauta 'inau ku foulange'enia fatalana God, mai kua to'o na nga su'a'olanga lo'oo te'efou, ma kua su'a na ni 'ola 'e nagwa te'efou, mai nau kua to'o na nga tagoto'onga ne'e to'omia fana nga 'idulana nga me'e busu, tafe'ua ma lauta 'inau ku 'ame kwaimaa mola fana ta'a, nau nga 'ola 'uri'uri lo'oo mola. ³ Ma lauta 'inau ku kwatea ni 'ola agu te'efou fana ta'a galafa lo'oo, ma kua alamia nga ta'a 'agila do'ofi nau 'ubulana eele, tafe'ua ma lauta 'inau ku 'ame kwaimaa fana ta'a lo'oo, naku sia ngaria mola nga foforinga.

⁴ Nga wane ne'e kwaimaa fana ta'a lo'oo, ngaia 'e malofi'a ma ka kwailaeta'afii faga. Ma nga wane ne'e kwaimaa fana ta'a ngaa'i, ngaia 'ame kwaifii'i ma 'ame fata naunau. ⁵ Ma nga abulolana 'ame ngadaa no'o ta'a ngaa'i, ma nga wane 'ilo'oo ngaia 'ame manata mola suria ni 'ola na ngaia 'e siria, ma ngaia 'ame baoria 'afe'aferu. Tafe'ua ma ngaia 'e su'asuria 'ani 'olafanataa ani dai ne'e agea 'ola 'e ria ana. ⁶ Ma nga wane ne'e kwaimaa fana ta'a ngaa'i, ngaia 'e sia aile'a mola fe'enia nga rianga, tafe'ua ma 'i ngaia 'e aile'a fe'enia nga to'onga. ⁷ Ma nga wane ne'e kwaimaa 'ilo'oo, ngaia 'e lalato'o, ma ngaia 'e su'asuria 'ani ula tegela na alata na 'ato'atolanga te'efou. Ma na alata te'efou, ngaia 'e tagoto'o ma ka manata totonga'i ana God.

⁸ Ma nga kwaimaanga ana ngaia 'e nana'i firi. Tafe'ua ma nga kwakwatenga na foulange'enilana fatalana God, te'e sui mola. Ma nga kwakwatenga na alafuu 'ania me'e alafuunga kwaitatari, te'e sui mola. Ma nga kwakwatenga na su'a 'olanga, te'e sui mola. ⁹ Suria nga su'a 'olanga ma nga alafuunga fa'asia God, na alata lo'oo, 'e 'ame ari'afu mola 'ua. ¹⁰ Tafe'ua ma alata God 'ani launge'enia 'ola te'efou 'ani ari'afu, ni 'ola ngaa'i ne'e 'ame ari'afu tagila sui mola.

¹¹ Na nga alata nau ku sisika mai, nga fatalagu 'ilaka'u mola nga wela sisika, ma nga manatalagu 'e 'ilaka'u mola nga wela sisika, ma nga su'a 'olanga agu, ngaia 'ilaka'u mola nga wela sisika. Tafe'ua ma nga alata nau ku ba'ita no'o, nau ku 'akwasia no'o abulongaa na wela sika'a. ¹² Maka 'ilo'oo la'u mola fadauru, na alata lo'oo nga su'a

'olanga adauru suria God mala 'e 'afo'afola mola 'ua, ma ngaia 'ilaka'u nga wane ne'e agasia nga nununa 'ubulana me'e ilanunu ngaia 'ame folaa. Tafe'ua ma, nga alata tagoru agasia nga Alafa 'i talana, tagoru su'a le'a na God, 'ilaka'u God ne'e su'a le'a adauru te'efou.

¹³ Na nga alata lo'oo nga oru 'ola ne'e to'oto'oru funee: nga tagoto'onga, nga manata totonga'inga, ma nga kwaimaanga. Ma nga kwaimaanga ne'e iiki maka riufia ni 'ola lo'oori te'efou.

14

Alafuunga 'ania fatalana God 'e le'a 'e riufia alafuulana 'ania fatanga kwaitatari

¹ Moru irito'ona kwaimaanga fana ta'a ngaa'i. Ma 'e le'a la'u mola fana irito'olana ngarilana nga kwakwatenga fa'asia nga Anoe 'ola Abu, ma fana nga kwakwatenga ne'e taringa'i 'e iiki na alafuunga 'ania fatalana God. ² Ma lauta nga wane 'e fata 'ania me'e fatanga matari na ngaia 'ame su'asuria, ngaia 'e alafuu mola fana God; ngaia 'ame alafuu fana ta wane, suria gila 'ame su'ana 'olataa na'a ngaia 'e iiria. Nga Anoe 'ola Abu ne'e kwatea ngaia 'ani fata suria ni 'ola lo'oo 'e nagwa. ³ Tafe'ua ma lauta ta wane 'e alafuu 'ania fatalana God, ngaia 'e alafuu fana ta'a lo'oo fana 'ani booniga, ma fana fa'ategelalaga, ma gwa'olaga.

⁴ Nga wane ne'e alafuu 'ania me'e fatanga matari lo'oo ngaia bobolosia, ngaia booniga nga mangona 'i talana. Tafe'ua ma nga wane ne'e alafuu 'ania fatalana God, ngaia 'e booniga nga ta'a lo'oo te'efou na siosi. ⁵ Ma gwa'a 'i nau ku siria mooru te'efou 'amoru fata 'ania me'e fatanga

matari, 'inau ku siria 'e iiki fana 'amoru alafuu 'ania fatalana God. Suria nga wane ne'e alafuu 'ania fatalana God, ngaia 'e ba'ita 'e riufia nga wane ne'e alafuu 'ania me'e fatanga matari na'a ngaia 'e bobolosia. Ma lauta nga wane 'e to'oru fana fa'awatagalana nga fatanga na'a ngaia 'ame su'asuria, 'e le'a la'u mola, suria 'igaa'a tagala boonina nga ta'a na gila tagoto'o te'efou.

⁶ Ta'a goru futa, nga alata nau ku leka mai te'amooru, lauta nau ku fata 'ania me'e fatanga na'a goru 'ame su'aai, naku sia kwaibooni mola amooru. Tafe'ua ma lauta 'inau ku kwairii 'ania ta 'ola na'a God 'e faate'enia fagu 'amoe ma tani su'a 'olanga, 'amoe ma nau ku alafuu 'ania fatalana God, 'amoe ma 'inau ku fa'anana mooru, ngaia no'ona nau ku booni 'amooru 'e iiki.

⁷ Aia, maka to'oto'o fe'enia la'u mola nga 'au. Lautu ta wane na'a ngaia 'ame su'a mola suria ufilai, nga ta'a lo'oo gila 'ame su'asuria mola nga kwala 'e 'ola 'utaa lo'oo. ⁸ Maka 'ilo'oo la'u mola, lauta nga ta'a gila ufa nga bungu fana soelana mai nga ta'a lo'oo fana fununga, ma nga ringena bungu lo'oori 'ame wataga, 'e 'ato 'agila leka mola mai. ⁹ Maka 'ilo'oo la'u mola famooru, lauta moru alafuu 'ania me'e fatanga na nga ta'a gila 'ame su'aai, nga alafuunga 'amooru 'e sia agea mola te'efuta 'ola. ¹⁰ Nga fatanga 'e aula ngai fofona fanua lo'oo 'i wado, ma nga fatanga lo'oori te'efou gila to'o na fa'awatagalai. ¹¹ Tafe'ua ma, lauta ta wane 'e alafuu fe'eni nau, mai nau ku 'ame su'ana nga fatalana, ngaia 'e 'ato no'o 'amele su'a amee'e kwairiu. ¹² Maka 'ilo'oo la'u mola famooru. Lautu 'amooru moru siria kwakwatenga fa'asia

nga Anoe 'ola Abu, 'e le'a fana 'amoru firia ni kwakwatenga ne'e fa'ategelaa nga tagoto'onga na ta'a na sios.

¹³ Alata nga wane 'e alafuu 'ania fatanga matari na'a ngaia 'e bobolosia, ngaia 'ani fo'asia God 'ani kwatea nga tegelangaa fana fa'awatagalana 'olataa na ngaia 'e iiria. ¹⁴ Suria lauta 'inau ku fo'a 'ania me'e fatanga matari na'a nau ku bobolosia, nga mangogu ne'e fo'a, ma nga manatalagu ngaia 'ame fo'a mola. ¹⁵ Mai nau taku age 'utaa? Nau taku fo'a mola 'ania mangogu, ma nau taku fo'a la'u mola 'ania manatalagu. Ma nau taku nguu 'ania mangogu, ma taku nguu la'u mola 'ania manatalagu. ¹⁶ Na nga alata moru ogu fana fo'anga, lauta amoru tafea God 'ania mango mooru, nga wane ngaa'i no'ona 'e 'ame su'a mola na nga alafu-unga 'amooru, ngaia 'ato 'ani iiria “Kiu,” na 'olataa na'a moru iiria. ¹⁷ Ma gwa'a nga fo'anga 'amooru fana tafelana God 'e le'a, me'e 'ame boonia mola te'efuta wane.

¹⁸ Nau ku tafea God suria 'inau ku alafuu 'ania me'e fatanga matari'a, mai nau ku 'ilo'oo na alata 'e aula 'e riufia mooru te'efou. ¹⁹ Ma gwa'a 'ani 'ilo'oo, na alata 'inau ku nana'i fe'enia nga ta'a ngaa'i fana fo'anga, nau ku siria 'aku iiria mola nima ma'e fatanga ne'e wataga, fa'asia fatanga 'ania akwale'e to'oni (10,000) me'e alafuunga na'a gila 'ame su'a mola ai.

²⁰ Aia, fu'uwane goru futa, ngaia 'e le'a fana 'amoru to'oru 'ani 'ilaka'u nga wela sika'u ne'e bobolosia agelana 'ola 'e ria. Tafe'ua ma, ngaia 'ame le'a fana nga manata lamooru 'ani 'ilaka'u nga manatalana te'e wela sika'u. Ngaia le'a fana

nga manata lamooru 'ani 'ilaka'u nga ta'a ba'ita.
²¹ Suria nga Alafa laka'u 'e iiria 'ubulana nga Giri-
 giringa Abu maka 'ilo'oo,

“Nau taku kwatea kau ni ta'a kwaitaa te'ana ta'a
 agu

fana 'agila alafuu faga 'ania me'e fatanga
 matari'a lo'oo.

Ma gwa'a 'inau ku agea 'ilo'oo,

ma ta'a agu gila 'ame siria mola alafuulagu.”[☆]

²² Ngaia lo'oo, goru su'a no'o ai, la God 'e kwate-
 tea nga kwakwatenga na alafuunga 'ania me'e
 fatanga matari'a fana nga faata'inga fana ta'a na'a
 gila 'ame tagoto'o. Ma kwakwatenga na kwairi-
 inga 'ania fatalana God, God 'e kwatea fana ta'a
 na gila tagoto'o, ma ngaia 'amoe fana ta'a na gila
 'ame tagoto'o ana. ²³ Ngaia na'a, alata ta'a na
 gila tagoto'o na gila ogu fana fo'anga, ma gila ka
 fata 'ania me'e fatanga matari'a lo'oo gila 'ame
 su'aai, ma lauta tani ta'a gila 'ame tagoto'o gila
 ru'u mai 'i lo'oo, ma gila 'ame su'ana nga alafu-
 unga 'amooru, tagila madafia iiria 'amooru moru
 kwekweto. ²⁴ Tafe'ua ma lauta nga ta'a no'ona
 te'efou na'a gila ogu gila kwairii 'ania fatalana
 God, ma ta wane na ngaia 'ame tagoto'o ka ru'u
 mai, ngaia te'e su'aai na ngaia 'e to'o na rianga.
 Ma ni 'ola na'a ngaia 'e longoa, gila sufaa, ²⁵ ma
 ngaia te'e foulange'enia nga manatangaa ana ne'e
 nagwa, ma ngaia te'e bobouruuru fana fo'asilana
 God, ma te'e fata 'ilo'oo, “To'o kwala'imori, God
 ngai fe'eni 'amooru.”

Nga fo'anga

[☆] **14:21** Aesea 28:11

²⁶ Ta'a ni futanga agu, na alata moru ogu mai fana fo'anga, tamoru age 'ilo'oo: Ta wane ngaa'i 'e nguu fana tafelana God, ma ta wane ngaa'i 'e kwaifa'ananau, ma ta wane ngaa'i 'e kwairii 'ania 'olataa na'a God 'e faate'enia fana, ma ta wane ngaa'i ngaia 'e alafuu 'ania me'e fatanga na ngaia 'ame su'aai, ma ta wane ngaa'i la'u 'e fa'awatagaa nga alafuunga lo'oori. Aia, ni 'ola lo'oo te'efou, gila lau mola fana kwaibooninga na ta'a na gila tagoto'o te'efou. ²⁷ Ma lauta ta wane ngaa'i 'e alafuu 'ania me'e fatanga matari'a, 'ino'ona to'omia rua wane 'amoe ma ta oru wane na'a tagila alafuu. Ma tagila alafuu na alata kwaitatari. Ma ta wane ngaa'i te'e fa'awatagaa bu'i nga alafuunga no'ona. ²⁸ Ma lauta wane 'amoe no'ona no'o fana 'ani fa'awatagaa nga alafuunga lo'oori, 'ino'ona ma wane ne'e alafuu 'ania me'e fatanga matari'a lo'oo, ngaia te'e nana'i aloalo mola 'ubulana ogunga lo'oo, ma te'e alafuu mola 'ubulana manatalana fana 'i talana ma fana God.

²⁹ Maka 'ilo'oo la'u mola, nga ta'a lo'oo gila kwairii 'ania fatalana God lo'oo, ngaia 'e to'omia fana rua wane 'amoe ma ta oru wane na'a 'agila alafuu. Ma nga ta'a lo'oo te'efou tagila fafulongo le'a 'i suria, fana 'agila longo su'aai lauta ngaia 'e to'o. ³⁰ Tafe'ua ma lauta te'efuta wane 'ani fata 'ania fatalana God, ma ta wane ngaa'i ne'e nana'i no'ona, God ka faate'enia ta 'ola fana, ngaia le'a fana wane eteeta 'ani noto mola, sui maka alamia wane ngaa'i 'ani alafuu. ³¹ Ngai na'a ta'a lo'oo te'efou na gila fata 'ania fatalana God, gila to'o na alata fana 'agila alafuu, ma mooru moru sia fafata te'efou mola na te'e alata. Ma 'ino'ona,

moru fa'ananau 'amooru kwairiu fe'enia falatete lamooru. ³² Ma nga wane na'a gila kwairii 'ania nga fatalana God, ngaia 'ani dau fafia alafuunga aana. ³³⁻³⁴ Suria God 'e siria 'agoru agea ni 'ola lo'oo 'ani odo ma ka wataga.

Nga falafala na fo'anga fana ta'a na'a gila tagoto'o na fanua lo'oo te'efou ne'e 'ilo'oo: Na alata moru ogu fana fo'anga, mooru sia alamia nga fu'igeni no'ona 'agila alafuu, tafe'ua 'agila to'oru aloalo mola. Ngaia 'e 'ilaka'u nga Tagi ala Moses 'e iiria, na'a noni 'agila lo'o suria nga fatalana wane aaga. ³⁵ Lautu ta noni 'e siria 'ani orisilana te'efuta 'ola, ngaia te'e orisia la kwaiina na alata gala nana'i 'i 'ifi agaa'a, tofunu 'ola ni mailanga fana nga noni 'ani fata na alata ta'a lo'oo gila ogu fana fo'anga.

³⁶ 'E fe'ua? Mooru ta'a Korin moru madafia iiria nga fatalana God ngaia 'e 'ita mai fa'asia mooru? Ma moru madafia iiria te'i 'amooru na'a God 'e kwatea nga fatalana famooru? ³⁷ Ma lautu ta wane amooru 'e madafia ngaia 'e to'o na nga kwakwatenga fa'asia nga Anoe 'ola Abu, 'amoe ma ngaia ta wane fana kwairiinga 'ania fatalana God, 'e le'a fana ngaia 'ani su'aai 'inau ku giria nga alafuunga tegela'a na nga Alafa. ³⁸ Ma lautu ta wane ngaia 'ame lo'o suria ni 'ola lo'oo, 'ino'ona mooru sia longoa mola nga 'olataa na'a ngaia 'e iiria.

³⁹ Ngaia na'a, wane goru futa, le'a fana 'amoru siria nga kwakwatenga na kwairiinga 'ania fatalana God. Ma 'amooru sia ruia mola nga ta'a na'a gila siria alafuunga 'ania me'e fatanga matari'a

na gila 'ame su'aai. ⁴⁰ Ma ngaia 'e le'a fana nga fo'anga amooru 'ani odo maka wataga la'u mola.

15

Nga tata'elana la Jisas Kraes fa'asia nga maenga

¹ Aia, fu'uwanefuta agu, na alata lo'oo, nau ku siria amoru manata to'ona nga Kwairiinga Le'a lo'oo laka'u naku kwairii 'ania famooru ma mooru ka fito'o ma moru ka ula tegela ai. ² Nga Kwairiinga Le'a lo'oo nau ku kwairii 'ania famooru, ngaia te'e fa'amoori 'amooru lauta moru dau tegela na alafuunga lo'oo. Lautu 'amoe, nga tagoto'onga amooru ngaia te'e 'ola 'uri'uri mola.

³ Ni 'ola ba'ita 'e iiki na'a gila fa'ananau nau 'ania, nau ku kwaifa'ananau no'o 'ania famooru maka 'ilo'oo:

“La Jisas Kraes ngaia 'e mae no'o fana lafulana nga rianga adauru, 'ilaka'u na'a nga Girigiringa Abu lo'oo 'e iiria.

⁴ Ma gila kwaiatoa,
ma God ka tata'ea fana mooringa na nga oruna ma'e gani, 'ilaka'u nga Girigiringa Abu laka'u 'e iiria.

⁵ Ma ngaia ka faata'i fala Pita 'e sui ma fana ak-wale'e wane ma ruaai ni Kwairiinga aana.

⁶ Ma te'e alata ngai la'u mola,
ngaia 'e faata'i fana ta'a 'e aula riufia nima tangale'e wane ni lekanga aana no'ona.

Ma aulalaga gila moori mola 'ua lo'oo,
tafe'ua tani gula ni ai ngaa'i gila mae 'ua no'o.

⁷ Ma ngaia ka faata'i fala Jemes,
ma 'i buri ngaia ka faata'i la'u fana nga Ta'a ni Kwairiinga aana te'efou.”

⁸ Ma 'ita'ilai, ngaia ka faata'i la'u fagu na'a 'inau ku 'ilaka'u no'o wela na ngaia 'e futa na alata 'ame to'omia 'ani futa ai. ⁹ T'oo su'aai 'inau wane ku lau wado na nga Ta'a ni Kwairiinga, mai naku 'ame to'omia fana soelagu 'ania nga Wane ni Kwairiinga, suria 'inau ku malate'ote'o na nga ta'a na God. ¹⁰ Ma gwa'a 'ani 'ilo'oo, nau lo'oo nga Wane ni Kwairiinga, suria God ne'e firi nau tofuna nga kwailaeta'afinga aana. Ma nga kwailaeta'afinga aana ngaia 'e sia fusi mola suria 'inau ku taunga'i tegela 'e iiki riufia tani Wane ni Kwairiinga ngaa'i. Te'i nau 'i talagu ku 'ame taunga'i na taunga'inga lo'oo, tofuna God 'e kwaimange'eni nau, ma ka booni nau fana 'inau 'aku taunga'i fana. ¹¹ Ma lauta nau ku taunga'i, 'amoe ma Wane ni Kwairiinga ngaa'i gila taunga'i, 'ameru te'efou meru kwairii 'ania te'e Kwairiinga Le'a momola. Ma ngai lo'oo moru tagoto'o no'o ai.

Nga tata'enga fa'asia maenga

¹² Aia, 'imeeru meru ka fa'ananaua mooru suria na God 'e ta'ea no'o la Jisas Kraes fa'asia nga maenga. Ma 'utaa lo'oo tani ai amooru iiria God ngaia 'esia tata'ea la'u nga wane 'e mae no'o? ¹³ Lautu ngaia 'ato no'o God 'ani tata'ea nga ta'a na'a gila mae 'ua no'o, 'ino'ona la Jisas Kraes la'u mola 'e sia tata'e mola. ¹⁴ Ma lauta la Jisas Kraes ngaia 'ame tata'e no'o fa'asia nga maenga, nga kwaifa'ananaunga ameeru ngaia 'ola 'uri'uri mola, ma nga tagoto'onga mooru 'ola 'uri'uri la'u mola. ¹⁵ Ma 'ola ngaa'i la'u, lauta la Jisas Kraes ngaia 'ame tata'e no'o, nga alafuunga ameeru suria God ngaia kotonga lo'oo mola, suria meeru

meru kwairii 'ania na'a God 'e tata'ea la Jisas Kraes fa'asia nga maenga. Tafe'ua ma lauta God 'ame tata'ea nga ta'a na gila mae no'o, ngaia 'esia tata'ea mola la Jisas Kraes. ¹⁶ Suria lauta ngaia 'ame wada'u fana ta'a gila mae 'ua no'o 'agila tata'e la'u, 'ino'ona ma la Jisas Kraes ngaia 'esia tata'e mola fa'asia nga maenga. ¹⁷ Ma lauta God 'ame tata'ea la Jisas Kraes, 'ino'ona ma tagoto'onga 'amooru ngaia 'ola 'uri'uri, ma moru nana'i 'ua 'ubulana nga rianga amooru. ¹⁸ Ma ka 'ilo'oo la'u mola, nga ta'a na'a gila tagoto'o ala Jisas Kraes ma gila ka mae no'o, gila 'ame to'o no'o na mooringa firi. ¹⁹ Ma lauta ni 'ola le'a lo'oo ala Jisas Kraes 'e nana'i adauru na alata lo'oo goru nana'i fofona fanua lo'oo 'i wado, ma dauru goru to'omia fana 'agoru kwaimanadai iiki riufia ta'a te'efou.

²⁰ Tafe'ua ma 'agoru su'a le'a ai na God 'e tata'ea no'o la Jisas Kraes fa'asia nga maenga. Ngaia lo'oo, dauru 'agoru su'a la'u mola ai na'a God te'e tata'ea dauru la'u mola. ²¹ Nga ta'a te'efou gila mae, tofunu te'e wane lo'oo la Adam. Ma ka 'ilo'oo la'u mola, God te'e tata'ea dauru tofunu te'e wane ngai la Kraes. ²² Nga ta'a lo'oo te'efou gila mae, tofunu adauru nga orioritana la Adam na'a nga wane eteeta. Ma ka 'ilo'oo la'u mola, God te'e tata'ea dauru te'efou fana mooringa, tofunu adauru goru lado fe'enia la Jisas Kraes. ²³ Mai dauru tagoru leka no'o suria alata aana. God 'e tata'ea la Kraes 'i na'o. Mai dauru nga ta'a ala Kraes, God te'e tata'ea dauru na alata la Jisas Kraes 'ani ori mai. ²⁴ Ma burina, fe'e gani 'ita'i te'e nigi mai. La Jisas Kraes te'e tagale'enia nga maarimae aana na'a gila ba'ita, ma gila ka to'o na nga tegelangaa, mai ngaia

te'e kwatea no'o foufounga fana Mama'a aana God. ²⁵ Suria la Jisas Kraes te'e ba'ita leleka maka nigi na alata na ngaia te'e talariufia nga maari-mae aana te'efou, ma ka aruga fana 'agila nana'i olofana tegelangaa aana. ²⁶ Ma nga maarimae 'ita'i na'a ngaia te'e malangadaa no'o na maenga. ²⁷ Suria nga Girigiringa Abu laka'u 'e iiria, "God 'e arua no'o ni 'ola lo'oo te'efou olofana tegelangaa aana."✧ Tafe'ua ma adauru 'agoru su'aai God 'e sia arua ngaia talana 'i olofana tegelangaa ala Jisas Kraes, suria God 'i talana 'e arua no'o ni 'ola lo'oo te'efou 'i olofana tegelangaa ala Jisas Kraes. ²⁸ Ma 'i burina ni 'ola lo'oo te'efou 'e nana'i no'o 'i olofana tegelangaa ala Kraes, nga Wela ala God, ngaia talana la'u mola te'e arua ngaia 'i talana olofana God ne'e kwatea no'o tegelangaa fafia ni 'ola lo'oo te'efou. Ma nga alata no'ona, God te'e ba'ita fafia afirina 'ola te'efou.

²⁹ Aia, tani ta'a ngaa'i gila naruabu fana kwai-booninga na ta'a na gila mae no'o. Gila naruabu 'ilo'oo, suria gila su'a le'a ai na God te'e tata'ea no'o ta'a na'a gila mae 'ua. Lautu God 'ame tata'ea nga ta'a na'a gila mae 'ua, fe'ua na'a gila naruabu 'ilo'oo? ³⁰ Aia, ma ameeru Ta'a ni Kwairiinga la'u mola, gwa'a ni 'ola aula lo'oo 'e irito'ona fana kwa'i lameeru, ameeru meru foule'enia la Kraes. Lautu meru 'ame su'ana God te'e tata'e meeru, 'ato fameeru fana 'ameru 'uri fana agelana nga taunga'inga lo'oori. ³¹ Ta'a goru futa, ngaia 'e kwala'imori, na fe'e gani lo'oo te'efou mola, ta'a gila irito'ona fana kwa'i ladauru. Ngaia 'e kwala'imori la'u mola, nau ku aile'a suria nga

---

✧ 15:27 Sam 110:1

tagoto'onga 'amooru ala Jisas Kraes nga Alafa adauru. ³² Nau ku daria 'ato'atolanga ba'ita 'i lo'oo 'i Efesas, suria nga maarimae agu lo'oo gila 'ilaka'u ku'ito lego, ma gila ka siria kwa'ilagu. Lauta 'inau ku 'ame fito'o na God ne'e tata'ea ta'a fa'asia nga maenga, naku sia 'uri mola fana lekanga 'ubulana 'ato'atolanga 'ilo'oo. Ma lauta God 'ame tata'ea ta'a fa'asia nga maenga, 'e le'a mola fana 'agoru lo'o suria nga alafuunga laka'u 'ilo'oo,

“Agoru keto ba'ita, ma 'agoru go'u ba'ita,
     suria ngaia 'ame aburu no'o
     ma goru ka mae la'u mola.”

³³ Aia, moru sia alamia ta'a 'agila kotofi 'amooru. Lauta 'amooru lado fe'enia nga ta'a 'e ria no'ona, tamoru 'ilaka'u la'u mola 'igila. ³⁴ Moru manata 'ani odo, ma moru ka bulota'i fa'asia nga rianga amooru. Suria 'inau ku su'aai tani wane amooru gila 'ame su'a 'ua na God, ma ngaia 'e to'omia 'amoru maila tofunu nga 'ola lo'oori.

Nga labe dauru te'e fooru na alata God 'ani tata'ea adauru

³⁵ Aia, bala tani ta'a ngaa'i gila kwaiorisi 'ilo'oo, “Ilo'oo ma God te'e tata'e 'utaa na ta'a lo'oo gila mae? Ma nga labe'e wane 'utaa na'a tagila to'o ai?”

³⁶ Aia, nga lamadu'aanga 'e 'ilo'oo: Nga kwaiorisinga lo'oo 'e kakakula iiki. Manata suria nga lode 'ola lo'oo 'i'oo kirua. Ngaia te'e mae sui ma te'e moori la'u. Ma nga kwaiatolana labe'e wane lo'oo 'e 'ino'ona la'u mola. ³⁷ Nga 'ola na'a 'i'oo kirua 'ola nga lode 'ola lo'oo mola. Bala lodona ta witi 'amoe ma ta 'ola matari ngaa'i, tafe'ua ma dauru goru su'a le'a mola na ngaia 'ame arua 'ua nga

labe'e 'ai kwala'imori. ³⁸ Tafe'ua ma alata ngaia 'e bila'o, God te'e kwatea lode 'ola ma nga labe 'ola ne'e madafia fai. Ma God 'e siria lodona 'ola lo'oo 'ani to'o na labe 'ola aana.

³⁹ Ma ka 'ilo'oo la'u mola na labe'e wane lo'oo na'a God 'e launge'eniga, suria gila 'ame toto'o te'efou. Nga ta'a, ma nga boo, ma nga langasi, ma nga ii'a, nga noniga 'e matari'a te'efou.

⁴⁰ Ma God 'e launge'enia ni 'ola 'e aula fofona fanua lo'oo 'i wado ma 'ubulana lalo la'u mola, ma gila ka aga 'e le'a te'efou. Ma ni 'ola ngaia 'e launge'eniga 'ubulana lalo, gila to'o na kwanga'anga kwaitatari'a fa'asia ni 'ola lo'oo fofona fanua lo'oo 'i wado. ⁴¹ Suria nga sisina 'e to'o la'u mola na kwanga'anga aana 'i talana, ma nga singari ka to'o la'u mola na nga ta kwanga'anga aana. Ma nga buruburu ka to'o na nga kwanga'anga matari'a.

⁴² Ma ngaia te'e 'ilo'oo la'u mola na alata God 'ani tata'ea nga ta'a na'a gila mae no'o. Na alata nga ta'a gila mae, gila kwaiatoa no'o noniga, ma ngaia te'e si'ini no'o. Ma nga alata God te'e tata'ea, nga labe'e wane fooru ngaia te'e nana'i firi no'o. ⁴³ Ma nga alata gila kwaiatoa nga labe'e wane 'ubulana wado, ngaia 'ame aga le'a no'o maka 'ame tegela no'o. Tafe'ua ma na alata God te'e tata'ea, ngaia te'e bulosia fana nga labe'e wane ne'e aga le'a ma ka tegela'a. ⁴⁴ Ma nga noni dauru na'a gila kwaiatoa 'ubulana wado, ngaia na'a labe'ewane na fanua lo'oo 'i wado. Ma alata God te'e tata'ea dauru, tagoru to'o na nga labe'ewane fooru ne'e to'omia fana to'orunga 'i Langi. Suria lauta goru to'o na labe'ewane ne'e to'omia fana to'orunga

'ubulana fanua lo'oo 'i wado, tagoru to'o la'u mola na labe'ewane ne'e to'omia fana to'orunga 'i Langi.

⁴⁵ Suria nga Girigiringa Abu laka'u 'e fata 'ilo'oo, “Nga wane eteeta na'a latana la Adam, God 'e arua 'ani moori.”✧ Aia, ma la Kraes na'a goru fa'alata 'ania “Adam 'i'isi,” ngaia 'e matari'a suria ngaia na'a Anoe 'ola ne'e kwatea nga mooringa fooru.

⁴⁶ Nga labe'ewane fooru ngaia 'e sia lau mola 'ua, suria dauru goru momoori 'ua fofona fanua lo'oo 'i wado sui mai dauru tagoru bi'i moori 'i langi.

⁴⁷ Ngai lo'oo, nga Adam eteeta, God 'e launge'enia 'ania nga wado fofona fanua lo'oo 'i wado. Ma nga ruana Adam, la Kraes, 'e leka mai fa'asia 'i langi. ⁴⁸ Ma nga ta'a na'a gila nana'i fofona fanua lo'oo 'i wado, gila to'o na nga labe'e wane ne'e 'ilaka'u la Adam laka'u God 'e launge'enia 'ania wado. Ma nga ta'a na'a gila nana'i langi, gila to'o na nga labe'e wane ne'e 'ilaka'u la Kraes lo'oo ngaia 'e leka mai fa'asia 'i langi. ⁴⁹ Na alata lo'oo, nga labe dauru 'e 'ilaka'u nga labena la Adam laka'u God 'e launge'enia 'ania wado. Tafe'ua ma, nga labe'ewane fooru adauru te'e 'ilaka'u no'o nga labena la Kraes ne'e leka mai fa'asia 'i langi.

⁵⁰ Aia, fu'uwane goru futa, labe dauru 'e to'o na mariko fe'enia 'abu, ngaia 'ame to'omia fana 'agila ru'u 'ubulana Foufounga na God. Ma nga labe 'ola ne'e su'asuria 'ani mae mola, ngaia 'ato 'ani to'o na mooringa firi.

⁵¹ Aia, moru longo madi fana nga alafuunga agu, suria 'inau ku kwairii 'ania nga 'ola 'e nagwa. Ta'a na gila tagoto'o, tani ai aga gila sia mae mola.

✧ **15:45** Jenesis 2:7

Tafe'ua ma God te'e bulosi 'adauru te'efou. ⁵² Ma ni 'ola lo'oo te'e lau 'afe'aferu mola, 'ilaka'u nga kwangakwanga 'usia maada. Na alata God 'ani ufia nga bungu na fe'e gani 'ita'i fana fanua lo'oo 'i wado, 'e sui mai ngaia bi'i tata'ea nga ta'a na gila tagoto'o na gila mae te'efou no'o, fana gila sia mae la'u. Ma tani ta'a ngai adauru lo'oo gila 'ame mae 'ua, God te'e bulosi 'adauru fana 'agoru to'o na nga labe'e 'ola fooru. ⁵³ Ma nga labe 'ola ne'e su'asuria 'ani mae maka si'ini, God te'e bulosiga fana 'agila momoori firi. ⁵⁴ Na nga alata God 'e bulosia nga labe dauru, goru sia mae la'u. Ma ngaia 'e fa'ato'oa nga Girigiringa Abu laka'u 'e iiria,

“God 'e riufia no'o maenga,
ma nga maenga 'e sui no'o!”✧

⁵⁵ “Nga maenga 'ame talo riufia no'o.

Ma ka 'ato no'o fana maenga 'ani kwatea nga nonifinga.”✧

⁵⁶ Tofuna rianga na ta'a gila agea, ngai lo'oo gila maeria. Gila mae tofuna gila 'ame lo'o suria nga tagi ala God. ⁵⁷ Tafe'ua ma dauru goru baatafea God, suria ngaia 'e agea goru riufia tegelangaa na maenga tofuna Alafa adauru la Jisas Kraes.

⁵⁸ Ngaia lo'oo, fu'uwane goru futa 'amooru fa'ategela nga tagoto'onga amooru, ma amoru ula tegela. Ma amoru taunga'i tegela furifuri na nga taunga'inga 'amooru fana Alafa, suria 'amooru moru su'aai taunga'inga 'amooru fana nga Alafa ngaia 'ame fusi.

✧ 15:54 Aesea 25:8   ✧ 15:55 Hosea 13:14

16

Nga bata fana kwaibooningaa na ta'a 'i Judea

¹ Aia, 'inau ku du'aa no'o nga kwaiorisinga 'amooru suria nga bata laka'u moru ogua fana kwaibooninga na nga ta'a na gila tagoto'o laka'u gila nana'i 'i Judea. Nau ku siria amoru agea nga 'ola lo'oo nau ku iiria kau fana ta'a na gila tagoto'o 'i 'ubulana gule'e lefu 'i Galesia. ² Furifuri na Sande, ngaia le'a fana talate'e 'ai amooru 'ani sasaria 'olataa na'a ngaia te'e kwatea, ne'e to'omia nga 'olataa na ngaia 'e daria na taunga'inga aana, maka gonia leleka ma kua nigi, fa'asia 'amooru ta bi'i agea ogulana bata alata naku nigi mai te'amooru. ³ Ma nga alata nau ku nigi kau, moru firia tani wane 'agila ngaria kwakwatenga amooru fani Jerusalem. Mai nau taku giri fana nga ta'a na'ona'o na siosi no'ona 'i Jerusalem suria nga ta'a no'ona moru firiga 'agila ngaria nga kwakwatenga amooru. Ma tagila ngaria gi-rigiringa agu fe'enia kwakwatenga amooru. ⁴ Ma lauta moru siria 'aku leka la'u mola fe'eniga fani Jerusalem, mai nau taku leka fe'eniga.

Tani mamanatanga ala Pol

⁵ Nau taku leka te'amooru 'i Korin 'i burina naku riu na nga gule'e lefu 'i Masedonia, tofunu nau ku madafia taku leka madi fani Masedonia. ⁶ Ma nga alata nau ku to'oru no'ona fe'eni 'amooru, nau taku nana'i fe'enia mooru 'ani te'e aburu sika'u ma bala 'inau taku to'oru fe'enia mooru leleka maka nigi na alata na gwaringa 'ani sui. Ma nga alata nau ku leka no'o kau, ngaia le'a ba'ita fana 'amoru kwaibooni agu na lekanga agu fani 'i fai

na'a taku leka ai. ⁷ Nau ku 'ame siria mola 'aku nigi te'amooru suria te'e alata sisika mola na alata lo'oo ku riu mola. Mai nau ku siria 'aku to'oru aburu fe'eni 'amooru, lauta nga Alafa 'e alamia. ⁸ Nau ku manadaia taku to'oru 'i lo'oo 'i Efesas leleka maka nigi na fe'e gani gila fa'alata 'ania Pentakos, sui ma 'inau taku bi'i leka. ⁹ Ma gwa'a ni ta'a 'e aula na fanua lo'oo gila marimae na Kwairiinga Le'a lo'oo, nau ku to'oru 'i lo'oo, tofunu 'e wada'u fana 'aku agea nga taunga'inga ba'ita fana nga Alafa no'ona.

¹⁰ Alata la Timoti 'e nigi kau te'amooru, moru aga le'a suria, tofunu ngaia nga wane ni taunga'inga na Alafa 'ilaka'u la'u mola 'inau. ¹¹ Moru sia rio tori mola ana la Timoti. Ma nga alata ngaia 'e riu kwairiu na lekanga aana, tamoru boonu, fana ngaia 'ani ori mai 'i lo'oo te'agu. Suria nau ku mamania la Timoti fe'enia ni ta'a ngaa'i na gila tagoto'o.

¹² Aia, la Apolos nga wane ni futanga adauru, nau ku soea ngaia 'ani leka te'amooru fe'enia tani wane ni futanga adauru na gila nigi kau te'amooru. Tafe'ua ma ngaia 'e madafia ngaia 'ame le'a fana lekanga kau te'amooru na alata lo'oo. Na ta alata ngaa'i la'u, lauta 'e talawada'u fana, ngaia te'e bi'i leka kau te'amooru.

Nga alafuunga 'i'isi

¹³ Moru aga le'a, ma moru ka ula tegela na tagoto'onga 'amooru. Ma moru sia ma'u, ma moru ka ula tegela. ¹⁴ Ma ni 'ola lo'oo te'efou na'a moru agea, amoru faate'enia nga kwaimaanga 'amooru.

¹⁵ Aia, 'amoru su'aai na nga wane eteeta ne'e tagoto'o 'i lalo 'amooru 'i Gris, ngaia na'a la Stefanafas fe'enia ru'uru'ua aana. Gila taunga'i tegela'a te'efou fana kwaibooninga na ta'a na God. Ta'a ni futanga agu, nau ku soe 'amooru, ¹⁶ fana amoru lo'o suria fatalana ni wane 'ilaka'u la Stefanafas, fe'enia ta'a ngaa'i la'u lo'oo gila taunga'i tegela'a 'ilaka'u 'i gila.

¹⁷ Nau ku aile'a ba'ita suria nga nigilana la Stefanafas, ma la Fotunatas, ma la Akaikas fa'asia 'i Korin, suria gila nana'i fe'eni nau te'efou, gwa'i 'amooru moru 'ame wada'u fana to'orunga fe'eni nau. ¹⁸ Gila booni nau ma kua malale'a 'ilaka'u la'u mola na gila agea 'amooru. Mooru faate'enia nga iiri ba'itangaa 'amooru fana ni wane 'ilo'oo.

¹⁹ Aia, nga ta'a na gila tagoto'o 'ubulana gule'e lefu 'i Eisia, gila kwatea kau nga alafuu le'ale'anga aaga famooru. Ma la Akuila ma noni aana ni Prisila fe'enia nga ta'a na'a gila ogu 'ubulana 'ifi agaa'a fana fo'anga, gila te'efou gila kwatea la'u mola kau nga baole'anga aaga famooru. ²⁰ Ma nga ta'a na'a gila tagoto'o te'efou gila nana'i 'i lo'oo, gila la'u mola na'a gila kwatea baole'anga aaga famooru.

Aia, ma amooru te'efou tamoru alafuu le'a* famooru kwairiu, na alata moru agasi 'amooru.

²¹ 'I nau la Pol 'i talagu, nau ku giria kau baole'anga agu lo'oo 'ania nimagu.

---

* **16:20** Na alafuunga na Grik, verse lo'oo 'e iiria 'Kwatea nononga na kwaimaanga alata mooru agasia mooru kwairiu.' Nga falafala na nga Jiu, ngaia to'omia fana 'ani fata le'ale'a na wane matari 'ania nga nono'inga na babarina.

²² Ma lauta ta wane ngaia 'ame kwaimaa fana nga Alafa, nau ku siria God 'ani kwatea kwa'ikwa'inga fana.

Mai nau ku siria iiki fana nga Alafa la Jisas 'ani ori no'o mai.

²³ Nau ku fo'a fana nga Alafa adauru la Jisas 'ani laeta'afia mooru.

²⁴ Mai 'inau ku kwaimaa famooru tofunu la Jisas Kraes.

Fatalana God
The New Testament in the Kwaio language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Kwiaio

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kwaio

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Bible Society of the South Pacific

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

44896ada-0d8e-5039-8003-04cd19377952